

Szerkesztőség kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4.
Telefon: 151. Sürögöncim: Közlöny, Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évenként 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej plusz több. :: Egyszeri szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint ::

XLVI. évfolyam, 205. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Csütörtök, 1931. szeptember 10

Uj színigazgató

Uj korszak kezdődik az interimár-bizottságnak a mai napon hozott döntésével az aradi magyar színház életében. Sok esztendő viharos fordulatai és hibái már-már elszoztatták a színház látogatásától Arad művészetszerető és magas kultur-igényű közönségét, amely egykor országszerte közismert volt arról, hogy lelkesen támogatta és karolta föl a magyar színház ügyét.

Az eddig lezajlott események megmutatták, hogy egy színházat tisztán nemzeti lelkesedésre vagy a könyörületes jótékonyagra felépíteni nem lehet. Az említett erények szerete az országban bizonyára sok embert díszítenek, de arra alapozni kulturális vagy bármily más vállalkozást, hogy a közönség esténként unatkozzék, hogy az emberek százai bosszankodjanak a színházban, naiv kísérlet és hiábavaló próbálkozás.

Aradon minden időben jó üzlet volt a színház. De a színigazgatónak meg kell tanulnia azt a művészetet, amellyel a színház intézményét olyan értékke emeli, hogy az a nagyközönségnek valóban szórakozást és ezenfelül nélkülözhetetlen lelki, kulturális szükségletet jelentsen. Még szatócsnak is rossz volna az, aki boltjában ócskaságokat, divatjukat-múlt haszontalanságokat árul, mert az ilyen üzletet elkerüli a vevő. A színigazgatónak pedig, aki alapjában véve mégis csak luxus-cikket kínál a maga boltjában, eminens kötelessége, hogy amit nyújt, az mindig új, mindig érdekes legyen és tartson lépést a korról, az idővel. Az a színházigazgató fogja visszaszoktatni a színházba az aradi közönséget, aki divatba tudja hozni a színházba-járást. Ehez pedig elsősorban jó repertoár, másodsorban kifogástalan előadások kellenek.

Az új igazgatónak jólőre körül kell vernetnie magát a protezsáltak sisera-seregétől is. Mert minél tehetségtelebber „művész”, vagy „művésznő” valaki, annál elszántabb fegyverekkel küldi támogatót a színigazgató nyakára. Legyen erős az új igazgató a protektorokkal szemben és a nem odaváló elemeket operálja ki jó-előre a társulat testéből, de még a színház környékéről is; mert néhány hiba az ensemble összeállításában elégséges ahhoz, hogy a közönség továbbra is kerülje a színházat.

Ebben a pillanatban még nem ismerjük annak a szerződésnek a végleges szövegét, amelyet a város az új direktorral köt. Azt már tudjuk, hogy szó van benne színházépületről, ruhatárról, bútorról, megymásról; de azt nem tudjuk, vajjon precizirozva és garantálva van-e, hogy az igazgató minden körülmények között végig is játssza az aradi színházi szezonot? Minden tiszteletünk és becsülésünk dr. Janovics Jenőé, de a színház mégis csak üzlet és — pénzkérdés. Mi történik, ha néhány hét eltelte után az új igazgató arra a tapasztalatra jut, hogy reményei nem váltak valóra és az arad-temesvári vállalkozás nem rentábilis...? Gondoskodik-e a város arról és van-e anyagi garancia a kezében arra nézve, hogy az aradi színházadot valóban végig is fogja játszani a színház...? Nem kell-e tartanunk attól, hogy az évad közepén valamely számadási, vagy művészi véletlen folytán színház nélkül marad Arad?

Ma még, amikor úgy a város, mint az új színigazgató telve vannak jószándékkal és a színház ügye iránti szeretettel, nem ütközne akadályokba ennek a kérdésnek a józan átgondolása, egészséges tisztázása. Egyebekben pedig hisszük és reméljük, hogy Janovics Jenő dr. vezetése alatt egy új és szép korszaka következik be az aradi magyar színháznak, amelynek épülete évtizedeken át a kultura és az igazi művészet temploma volt.

Tizenkét milliárd lej kölcsönt

ajánl fel Kreuger egy újabb koncesszióért — A svéd gyufakirály Bucurestiben — Akció a CFR-menetdíj leszállítása érdekében — Kritika a költségvetésről

Bucurestiből jelentik: Scrutator az Adeverul mai számában ismét a költségvetéssel foglalkozik. Megállapítja, hogy a költségvetést az egész vonalon le kell szállítani, mert egy olyan államban, ahol a személyi kiadások a költségvetés negyven százalékát teszik ki, csak a legnagyobb takarékosággal lehet az államháztartás mérlegét egynegyvenben tartani. Scrutator az állami költségvetés módosításánál több javaslattal áll elő. Ajánlja, hogy a Banca Nationalánál stabilizáció céljára eltevé összegeket most fordítsák a régi bűnök orvoslására s ha más cimen nem, hát a vismajorra való hivatkozással.

A költségvetés erőszakos leszállítása katasztrofális lehet az államháztartásra — írja tovább — és 38 milliárdról 25 milliárdra leszállított költségvetés súlyos megrázkódtatást idézhet elő. A tisztviselők számát a minimumra kell leszállítani és ezenkívül a fizetéseket is le kell szállítani a mostani élet standardjához képest. Ezzel szemben az állam tegye jóval

olcsóbbá a megélhetést, különböző közszükségleti cikkek leszállításával. Elsősorban szállítsa le az összes behozatali vámokat és ezzel kapcsolatosan a CFR menetdíját. Maximálisan 200 lejen a buza árát, de szállítsa le ehhez arányítva az ipari, kereskedelmi cikkek, nevezetesen a monopóliumokat is.

A cikkíró a végén megjegyzi, hogy a kormány előbb a megélhetést tegye minden vonalon olcsóbbá és ezután fogjon a költségvetés takarékosági leszállításához.

Itt írjuk meg, hogy Kreuger Ivar, a svéd gyufakirály, ma délelőtt a fővárosba érkezett. A gyufakirályt a pályaudvaron a kormány képviselői, ezenkívül több magasrangú minisztériumi tisztviselő fogadta. Kreuger mostani látogatásának rendkívül nagy fontosságot tulajdonítanak. Arról van szó ugyanis, hogy amennyiben Kreuger egy újabb koncessziót kapna, úgy hajlandó a kormánynak 12 milliárd lej kölcsönt adni. A napokban várják Bucurestibe a gyufakirály szakértőit is, akiket a kölcsöntárgyalásokba bevonnak.

Be kell szüntetni a fegyverkezést!

Grandi nagy beszéde a Népszövetség mai ülésén — Forró atmoszféra Briand tegnapi beszéde miatt — Briand nem akar vitába bocsátkozni az olasz megbízottal — Walkó magyar külügyminiszter tárgyalásai — Akció a beviteli vámok leszállítására

Románia hajlandó minden szomszédjával meg nem támadási szerződést kötni

Geniből jelentik: Briand tegnapi beszéde, melyben a vámunió kérdését kissé gunyos hangon fejtegette, a Népszövetség mai ülésén meglehetősen forró atmoszférát idézett elő. Az ideérkező német lapok nagyon agresszív hangon írják Briand beszédéről és megállapítják, hogy a francia államférfiu leplezetlen kárörömmel regisztrálja, hogy úgy Ausztriát, mint Németországot sikerült megaláznia. Curtius ma délelőtt felkereste Briandot és kérte, hogy a népszövetségi ülések további zavartalan menete érdekében a csütörtöki beszédében ne éljeze tovább a vámunió kérdését. A beavatott körök értesülése szerint Briand kijelentette, hogy beszédjében nem akarta Németországot megbántani és további felszólalásában tartózkodni fog a vámunió kérdésének fejtegetésétől.

A Népszövetség mai ülésén az első szónok Grandi olasz külügyminiszter volt, aki nagy beszédben körvonalazta Itália álláspontját a leszerelés kérdésében. Grandi leszögezi, hogy a leszerelés keresztülvitele merőben ellenkezik a francia állásponttal. A francia politikai körökben ugyanis a leszerelés kérdésében az a vélemény alakult ki, hogy keresztül kell ugyan a leszerelést vinni, de csak a fegyveres erők csökkentésével. Az egyes államoknak teljes garanciát kell nyújtani arra, hogy határaik biztonságba vannak. Ezzel szemben az olasz álláspont az, hogy a leszerelési konferencia összeülése előtt kölcsönös bizalommal kell kiindulópontul szolgálni minden más akció számára, vagyis be kell szüntetni minden további fegyverkezést.

A leszereléshez rövid beszédében Briand szólott hozzá. Körvonalazta a francia állás-

pontot, de leszögezi, hogy az olasz megbízottal nem akar vitába bocsátkozni az európai államcsoporthozjáról, melyre a példát a német-osztrák vámunió kérdése adta meg.

Az ülés után Walkó magyar külügyminiszter meglátogatta Grandi olasz, Flandin francia és Rudsy bey török külügyminisztereket, akikkel több, Magyarországot érintő fontos ügyben tárgyalt. A tárgyalásról a nyilvánosságra semmi sem szivárgott ki.

A népszövetségi körökben francia kezdeményezésre az általános európai kereskedelem és ipar szanálásával foglalkoznak. Egy francia bizottság három pontban összegezte a szanálási javaslatot, melyet néhány nap múlva fognak a Népszövetség plénuma elé terjeszteni. Az első pont: egy ipari antant létesítése a német-francia szerződés módosításával, másodsorban egy finn paktum létesítése, esetleg a Saarvidékre vonatkozó német-francia megegyezés előkészítésével, végül harmadszor Kelet-Európában a nagy közmunkák megindításával.

A Népszövetség gazdasági bizottságának angol tagjai viszont azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a közeljövőben egy javaslatot terjesztenek be az összes európai államok kormányfőihez, hogy a beviteli vámokat 10 százalékkal szállítsák le. Az angol delegáció megeren ragaszkodik javaslatának elfogadásához s abban az esetben, ha a Népszövetség nem járul hozzá a vámleszállítási tervhez, az angol kormány a beviteli vámokat tíz százalékkal felemeli.

Ghica herceg, a román népszövetségi delegáció tagja ma hozzászólt a főtitkári jelentéshez. Beszédében hangsúlyozta, hogy Románia kivétel nélkül valamennyi szomszédjával hajlandó meg nem támadtatási szerződést kötni.

Eltemették Izabella főhercegnőt

II. Vilmos császár fia és Zita királyné megbízottja a temetésen — Fényes gyászpompa a Mátyás-templom előtt — Alfonz király elutazott Budapestről

Budapestről jelentik: Már a kora reggeli órákban nagy néptömeg tolongott a budapesti Mátyás-templom előtti terein. A templom hájójában felravatalozva feküdt Izabella főhercegnő, akit a mai napon helyeztek ideiglenes nyugalomra a Mátyás-templom alatt levő kriptába. A templomba a gyászszeretásra csak jeggyel lehetett belépni s így a tömeg legnagyobb része kiszorult a templomból. Fél tizkor már egymás után érkeztek a notabilitások, akiket Nemes Antal címzetes püspök fogadott.

Legelsőnek a kormányzó felesége érkezett meg, majd Frigyes főherceg, a felsőház és a képviselőház elnökei. A tudományegyetemek tanárai, valamint az előkelő egyesületek képviselői is megjelentek. Alfonz spanyol exkirály könnyekkel szemében érkezett meg szárnysegéde, Miranda herceg kíséretében, majd Serédy Jusztinián hercegprimás készen állott az oltár előtt a szertartás megkezdésére. Ekkor harangzugás jelezte a kormányzó érkezését, aki

miután elfoglalta helyét, megkezdődött a gyászszeretás. Közben megérkezett Károlyi miniszterelnök, aki ide is, mint mindenková, gyalog jött el. Stefánia belga királyi hercegnő, II. Vilmos német excsászár helyett fia, Oszkár porosz herceg jelent meg, míg Zita királyné képviselőjében Hunyady József gróf jött el a főhercegasszony temetésére.

Tíz órakor beszentelték a koporsót, majd a testőrök és lakajok soraival között levitték a templom alatt lévő sírboltba. A kriptába a spanyol etikett szerint csak hatan követhették a koporsót, így Frigyes főherceg, Alfonz spanyol exkirály, Mészáros érseki helytartó, Albrecht főherceg, az elhunyt főhercegnő egyetlen fia, Waldhoff báró, Piret de Bihain báró, az elhunyt főudvarmestere kísérték utolsó útjára Izabella főhercegnőt.

Alfonz spanyol exkirály ma fél öt órakor elhagyta Budapestet. Miranda herceg szárnysegéde kíséretében Bécsbe utazott.

Megszilárdult az angol kormány

Elfogadták a parlamentárismus súlyos megszorítására vonatkozó javaslatot — Erőltetn támadás a kormány ellen. Pénteken nagy rohamra készülnek a szociálisták

Londonból jelentik: Az angol sajtó nagyon elégedetten ír Macdonald tegnapi bemutatkozásáról a parlamentben. Az ellenzék legvégső erőfeszítéssel sem bírta bizalmatlanságot kelteni az új kormány ellen. Henderson gyenge beszéde nagy sajnálkozást keltett, mivel ezzel saját pártjában is elvesztette a talajt lába alól.

Az alsóházban Macdonald miniszterelnök bejelentette a felhatalmazási törvényjavaslatot, amely arról szól, hogy fontos takarékosági esetekben a kormány a parlament mellőzésével titkos tanácsi határozatokkal is életbe léptethet rendelkezéseket. A javaslat második olvasását péntekre tűzték ki s a szociálista ellenzék ekkor vonul fel nagy rohamára. A parlamentben egyébként Baldwin ma terjesztette be az új házszabálymódosítást, amely arról szól, hogy a parlamenti ülészek hátralevő ideje alatt csakis kormányjavaslatokat tárgyaljon a parlament plénuma. Napirendi vitákra csak

abban az esetben kerülhet sor, ha az ülés anyaga gyorsan kimerül s ekkor is csak egy óráról lehet szó. A javaslatot, amely az angol parlamentárismus súlyos megszorítását jelenti, 308 szavazattal 215 ellenében elfogadta a parlament s ezzel a bizalmi ténnyel a nemzeti kormány helyzete megszilárdultnak tekinthető.

Szülő Géza a magyartalan magyar sajtó ellen

Heves támadás a kormánytámogatással megjelenő csehszlovákiai magyar sajtó ellen

Pozsonyból jelentik: Az országos Keresztényszocialista-párt ma — a közeledő községi választásokkal kapcsolatosan — nagygyűlést tartott, amelyen Szülő Géza országos elnök éles szavakkal ostromozta a kormánytámogatással megjelenő magyar sajtót, amely — így mondotta, — valóban példátlan módon támadja meg saját fajtát.

— Nincs a világon sajtó — mondotta —, amely

Dr. Balogh Arthur ny. kolozsvári egyetemi tanárt

a nemzetközi kisebbségjogi egyesület magyar tagjává választották

Párisból jelenti tudósítónk: A nemzetközi kisebbségjogi egyesület ma tartotta első tanácsulását, amelyen Faluhgyi dr. magyar delegátus is felszólt. Az ülésen elhatározták, hogy az egyesület első kongresszusát a jövő év nyarán Hágában tartják meg. Több új tagot választottak meg ezután, ezek között Balogh Arthur dr. ny. kolozsvári egyetemi tanárt is.

Takarékossági láz Magyarországon

Beszüntették a polgári iskolák építését

Budapestről jelentik: A költségvetés redukálására delegált hatos bizottság ma befejezte a közoktatásügyi tárca költségvetésének leszállítást. A költségvetést 2 millió 300 ezer pengővel redukálták. A közoktatásügyi miniszter ma kiadott egy rendeletet, hogy a vidéket az összes polgári iskolák építését azonnal szüntessék be. Ugyancsak intézkedett a miniszter, hogy a külföldön létező, úgynevezett Collegium Hungaricumok szabvencióját is szűkebbre szabják.

A 33-as bizottság ma a földmívelésügyi miniszter utólagos jóváhagyásával, rendeletet adott ki, mely szerint a mezőgazdasági egyesületek részére 80 ezer vagon búzát és 50 ezer vagon rozst fognak adni 1,700.000 pengő értékben. A mezőgazdasági egyesületeknek ezt az összeget csak egy év múlva kell visszafizetni. A mezőgazdasági munkásoknak a munkaidő tartamára olcsó kenyeret osztanak ki.

Rabszolgavásár

Mióta Georges Kessel hatatlanul szenzációs riportkönyvében, amely millió példányszámban kelt el a föld minden nyelvén, leleplezte a Vöröstenger partján folyó rabszolgakereskedelmet, világhírű ember lett Henry de Monfriedből, az arabba vált francia művészgentleman Abd el Hai-ból, a francia Lawrence ezredesből is, aki Kesselt kalauzolta e zárt országokban és megnyitotta előtte az utakat és ajtókat, amiken más európai át nem hatolhat. Abd el Hai, a szelidarcu, ábrándos kékszemű, egyáltalán nem kalandos külsejű uriember előtt, aki neuilly-i villájában a nyári meleg ellenére, pulloverben fogad, az arab világnak nincsenek titkai. Ez az 50 éves, de még alig öszülő ember, aki csodás Gauguin-képeket és nagyértékű irodalmi ritkaságokat halmoz fel maga körül, aki fest, versel, adol és bolondja a színöknek, fegyvereket csempésztet Ázsiába, hasist importált Hedzsászbba, beszél minden dialektust Szudántól a Bab-el-Mandebig és talán a XX. századnak legizgalmasabb életű embere.

— A rabszolgakereskedelmet Korán sem tartom olyan felháborító szörnyűségnek, — mondja — mint Kessel barátom és azon sem csodálkozom különösebben, hogy a rabszolgakereskedelem a XX. században a Népszöveget határozatai és a nyugati hatalmak tilalmi és ellenőrzése ellenére is, vidáman folyik. Micsoda ellenőrzés lenne elképzelhető akkora országokban, mint Abesszinia, Perzsia, Szudán, Hedzsász, vagy akárcsak Dsibutti is?

— A rabszolgaság intézménye minálunk egyáltalán nem egyértelmű a barbársággal, emberkínzással, szadizmussal. A rabszolga ér-

ték és az abessziniai gazda éppúgy vigyáz az ő értékes rabszolgáira, mint az európai paraszt a drága lábásjóságára. Mióta az európaiak elnyomják az emberkereskedést, az emberpiacon a kínálat egyre kevésbé fedi a keresletet. A luxusáru — csinos kislányok és fiúk — háremi alkalmazásra francia pénzben 50-60 ezer frankot kóstál. Közönséges dolgozó rabszolgát már 2-3 ezer frankért egész használható lehet kapni. Mindenesetre drágább a rabszolga az igavonó baromnál: jobban kell tehát rá vigyázni. A gazda egy asztalnál eszik a rabszolgáival, ugyanazt az ételt, takarékoskodik a munkacerejükkel és vigyáz az egészségükre. Csak nagyon gonosz emberek verik, vagy ki-mozzák a rabszolgáikat.

— Ras-Tafari, az új király nagyműveltségű, európai neveltetésű ember, aki nagy ellensége a rabszolgatartásnak. Vasszigorral üldözi a rabszolgavadászatot és a rabszolgakereskedelmet egész országában, ameddig csak a hatalma eléri. Meg kell azonban gondolnia, hogy Abesszinia sokszorta nagyobb Franciaországnál, vasutja alig van, sivatagok, öserdők, járhatatlan hegyláncok állják útját az egységes közigazgatásnak, a távolabbi tartományok kormányzói szuverének a maguk körében és Ras-Tafari nem indíthat minden héten büntető hadjáratot ellenük, mert az szörnyen költséges lenne.

— Így a rabszolgavadászat, ha kisebb mértékben is, folyik még vidáman a tengertől távolabbi országokban, mint például Nyugat-abessziniában, ahol a sivatagok védik a rabszolgakaravánokat a rendőri beavatkozástól. Aussában, Délszudánban, Középnagyafrikában, még nagyban dolgoznak a rabszolgavadász bandák. A lakosság oly szegény, oly

nyomorult ezeken a műveletlen vidékeken, hogy nem is igen fejt ki ellentállást és nem nagyon bánják, ha a rabszolgakalmárok összefogdosnak néhány tucat embert, hogy eladják őket. A rabszolgaélet sorsukban inkább javulást, mint rosszabbodást jelent. A rabszolgakaraván összerablott árujával a sivatagokon át menetel a francia protektorátus alatt álló Szómáli felé. Egész megszervezett kémiszolgálatuk van ott. Rendesen Tadsura környékén rejtőznek és alkalmas időpontban, éjszaka siklanak át a Babel-Mendeben Arábiába, ahol az árut elhelyezik. Apró hajókon, csónakocskákon, páronként viszik a rabszolgákat északra; csaknem lehetetlen a nyomukra jönni. A világgazdaság rákfenéje, a közvetítőkereskedelem, rontja meg a rabszolgapiacot is. Az áru, mielőtt a termelőtől a fogyasztóig jut, gyakran husz kézen is átmegy, ami felhajtja az árat.

— Mindez így elmondva, roppant cinikusan hangzik: borzalmas, embertelen és nagyon alkalmas filantrop és demokrata frázisok elhelyezésére. A valóságban pedig a rabszolgakereskedelem félig sem oly szörnyű, mint a könyvekben. A keleti erkölcs nagyon elmarad a nyugatitól, de azért nem merném mondani, hogy rosszabb a nyugatinál. Az én tapasztalatom szerint, az abessziniai rabszolgaélet sokkal harmonikusabb a nyugateurópai proletárénál. Az európai munkások általában félműveltek, tele vannak tömve zavaros, gyűlölködésre uszító ideológiákkal, elkecseregettek, komorak, elégedetlenek és agyonnyuzottak. A rabszolga ezzel szemben a legnagyobb mértékben gondtalan, naiv, gyermekes és örökké jókedvű. Egész Európában nem láttam annyi nevető embert, mint Abessziniában. A rabszolgák között.

B. K.

Kiraboltak egy állomást

Fegyveres rablók garázdálkodása a regátban.

Constantuból jelentik: Vakmerő rablás történt az elmúlt éjjel a Medjidia—Bazargic vonalon lévő Casicei község állomás-épületében. A késő éjjeli órákban több felgyvert rabló megtámadta az állomás-épületet, behatoltak a pénztárhelyiségbe és azt teljesen kifosztották. Az állomás épületében eddig még meg nem állapított okoknál fogva, ebben az időpontban egyetlen vasuti alkalmazott sem tartózkodott és így a rablók teljesen zavartalanul végezhatték munkájukat.

Miután a pénztárhelyiséget kirabolták, átmentek az állomásönök irodájába és ott is minden értékes tárgyat összeszedtek, majd nyomtalanul eltiűntek. A rablást a vasuti alkalmazottak a reggeli órákban vették észre és arról azonnal értesítették a csendőrséget, mely bevezette a nyomozást. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a rablók körülbelül 150 ezer lej készpénzt vittek magukkal.

Felemelték a kenyér árát Jugoszláviában

Belgrádból jelentik: A kormány tervei szerint a gabonamonopólium bevezetésével kapcsolatosan a malmoknak is csupán az autorizált export-vállalattól szabad gabonát vásárolniok. Ezzel kapcsolatosan a jugoszlávai pékek a kenyér árát 1 dinárral felemelték. Ez az árdragulás 35—40 százalékos emelkedést jelent. A kenyér árának drágulása élénk nyugtalanságot keltett az egész országban.

A kormány, a külső jelek szerint, lázasan készülődik az új választásokra. Igaz ugyan, hogy ezek a készülődések meglehetősen egyoldalúak, mert a kormány, ellenére a diktatura megszüntetésének, az ellenzék megmozdításait elgáncsolja. Bankkörökben úgy tudják, hogy a kormány francia bankesoportokkal tárgyal egy kisebb összegű kölcsön megkötéséről. Ez a kölcsön valószínűleg a választások költségeit fedezné.

Személyi változások és új kinevezések**Számos áthelyezés történt Aradmegyében — Aradmegye jegyzői karában**

Az áthelyezett aradmegyei jegyzők névsora — Hat újonnan kinevezett aradmegyei jegyző — Ezentul állami tisztviselők lesznek a jegyzők

Az aradi vármegyei elnökné — amint jeleztük — a napokban történt döntés az üresedésben lévő aradmegyei jegyzői állások betöltésére vonatkozólag. A vármegye véleményező-bizottsága, élén Peter Julian bánáti kerületi igazgatóval meghozta döntéseit, amelyeket az alábbiak szerint bocsájtottak illetékes helyen az Aradi Közlöny rendelkezésére:

Aradmegye jegyzői kara, a belügyminiszterium újabb rendelkezéseinek megfelelően szeptember hó elsejétől kezdve az állam státusába vétetett át. Ez azt jelenti, hogy az aradmegyei jegyzőket ezentul nem a megye, hanem az állam fizeti és mint állami tisztviselők lépnek át szolgálatuk befejezte után a nyugdíj-állományba. Ennek a változásnak hivatalos jegyzőkönyvbe-foglalása után a megye véleményező-bizottsága érdekes átcsoportosításokat eszközölt az egyes aradmegyei jegyzőségekben. Így Clep Petrut Berechiura, Schleifer Arcadiet Olarira, Cornea Luciant Schöndorfra, Vagaleu Nicolaet Varjasra, Glovac Mladint Nicolaul-Mic-re, Camill Antonescut Kisperegre, Roxin Iosifot Soborsinba, Cizmas Emilt Nadlacra, Petrescu Iont Sicalausra, Cologa Valeriuat Déznára, Plugar Ludovicot Caprutára, Bica Valeriuat Almasra, Mioc Petrut pedig Morodára helyezték át régi állomáshelyéről.

Az újonnan kinevezett aradmegyei jegyzők névsora a következő: Batrina Teodort Madetrara, Haiduc Petru Cintearea, Popa Ioant Regele Carol-ra, Vadasan Aurelt Salausra, Bad Petrut Cruceára és Lazar Traian Caporarul Alexa nevű községre nevezték ki, Peter Julian dr. bánáti kerületi igazgató kedden délután írta alá a kinevezéseket, amelyek a fentiek szerint

BRAZAY SÖSBORSZESZ helyettesít: kölniozet, szájozet.**„A felszabadítók elnyomják a felszabadítottakat“**

Boila Zacharia dr. feltűnő cikke az erdélyiek elnyomásáról — „Az erdélyieknek nincsenek jogaik“ — A nyugdíjasokról — A csa.olt területek modern törvénykezései

Kolozsvárról jelentik: A Patria mai számában Boila Zacharia dr., a lap főszerkesztője, feltűnést keltő cikket közöl. Boila Zacharia dr. szerint, az erdélyi nép, melyet egy évtized előtt Romániához csatoltak, elérkezett szenvedéseinek egy olyan korszakába, amikor a megaláztatásai egymást érik és mulják felül.

Tíz év óta sohasem volt a különbség oly nagy a „felszabadítók“ és a „felszabadítottak“ között, mint a jelenlegi kormány idején. A szembeötlő különbségek abban kulminálnak, hogy a felszabadítók minden módon igyekeznek elnyomni a felszabadítottakat, azokat minden jótól megfosztják és egyáltalán nem tekintik őket magukkal egyenlőknek. A regá-

tiak az erdélyieket minden vonalon háttérbe szorítják. Az erdélyieknek nincs már annyi joguk sem, hogy az ország ügyeibe és a kormányzásba beleszóllhatnának. A kormány az erdélyieket sorra eltávolítja magától. Ma már alig van erdélyi ember a minisztériumok vezető állásaiban, sőt most már a kisebb hivatalokból is kezdik őket kiszorítani. Van ugyan „erdélyi miniszter“, akinek azonban semmiféle hatásköre nincs és csupán egyszerű báb a kormány kezében. Az erdélyi tisztviselők és nyugdíjasok nem részesülnek ugyanolyan elbánásban, mint regáti társaik. A regáti tisztviselők és nyugdíjasok illetményei magasabbak, mint az erdélyieké és nem is kell érte annyit kilincselniök sem, hogy azt megkaphassák. Az erdélyi nyugdíjasok a kormány nemtörődömsége miatt a kár éhen is halhatnának.

Boila Zacharia dr. cikkében ezek után a törvények egységesítésének problémájával, valamint a regáti törvényeknek az új területeken való alkalmazásával foglalkozik. Alkossanak új egységes törvényeket, követeli Boila dr., mert ez helyes. Ne dobják félre a csatolt területek modern törvénykezéseit, a regáti kedvéért, mert ez nem éri el annak színvonalát. Az erdélyi románságban és főleg a nemzeti-parasztpártban lesz még annyi erő, hogy megakadályozza ezt a készülő büntényt. Boila azal zárja cikkét, hogy Erdély érdekei háttérbe vannak ugyan szorítva és nem tudni még, hogy meddig fog tartani ez az állapot, de biztosítja a kormányt, hogy már semmi esetre sem sokáig.

Selymes-lágyságu, omlós hajfürők

ELIDA SHAMPOO**Merényletterv Mussolini ellen**

Egy magyar színésznő rejtélyes szerepe — Vizsgálat egy letartóztatott olasz gyáros ellen

Rómából jelentik: Ismeretes, hogy Genuában letartóztatták Bovon gyárost, akiről megállapították, hogy gyárában a legutóbbi antifascista merényletekhez ő gyártotta a bombákat. A rendőrség most megállapította, hogy Bovon többször utazott Párisba egy magyar származású színésznő kíséretében, aki a barátnője volt. A fiatal színésznő, akinek nevét a nyomozás további folytatásának érdekében közlik, legutóbb Bécsben lépett fel. Állítólag Mussolini ellen is merénylet készült.

Végrehajtó az aradi vasuti pénztárnál

Nem akar fizetni a CFR — A pénztáros revolverrel védekezett — Ma ötödször foglaltak

Ladó György vasuti tisztviselőt szolgálatának teljesítése közben baleset érte. Hosszabb ideig betegeskedett, amikor felépült, a vasuti vezérigazgatóság nyugdíjazta.

Ladó György a nyugdíját rendesen kapja, azonban a baleset után esedékes segélyt csak hosszas kérvényezés után és nagy időközökben tudta csak megkapni. Végül már ez sem használt és az aradi pénztár beszüntette a baleset után esedékes segélyösszeg kifizetését. Ladó ekkor beperelte a CFR vezérigazgatóságát, a pert meg is nyerte és a bírói ítélet alapján ügyvédje, Sugár Jenő dr. végrehajtóval jelent meg a CFR pénztáránál, hogy figyeljenek esedékes összeget behajtsa. A foglalás nem ment simán, mert a vasuti pénztárnok revolverrel fenyegetőzött, úgy, hogy Ciupuliga végrehajtónak karhatalommal kellett fogantatni a végrehajtást. A végrehajtási odisszea

azonban nem szűnt meg, mert a vasut továbbra is renitens fizető maradt, úgy, hogy Ladó ismét végrehajtást volt kénytelen kérni. Ciupuliga ekkor lakatossal nyitatta ki a CFR pénztárát.

A vasut következetes maradt a nemfizetésben, úgy, hogy Sugár dr. és a végrehajtó ma délelőtt ötödször jelentek meg a vasuti központi pénztárnál, hogy Ladó György követelését lefoglalják. Ma minden incidens nélkül foglalt le a végrehajtó 10.820 lejt, amelyet nyomban letétbe helyezett az aradi pénzügyigazgatóság pénztáránál addig, amíg a törvényszék — perrendtartás szerint — nem dönt annak kifizetésére vonatkozólag.

Több aradi vasutas és nyugdíjas fokozott érdeklődéssel várja a végleges döntést, amely elvi jelentőségű lesz több nyugdíjas vasutas szempontjából. Amennyiben az összeget kifizetik, úgy előreláthatólag számosan próbálják peres uton behajtani a CFR-rel szemben fennálló követelésüket.

JANOVICS JENŐ dr. az aradi színház igazgatója

Megtörtént a döntés az aradi magyar színház kérdésében

— Szendrey Mihály visszavonta pályázatát — A szerződés-tervezet ismertetése — Az interimár-bizottság ülése — Holnap perfektuálják a szerződést dr. Janovics Jenővel

Az aradi interimár-bizottság ma délelőtt döntött a magyar színház 1931—1932. évi szezonjának sorsa felett. Amint a kialakult helyzetből már napokkal ezelőtt következtetni lehetett, a színház egyévi bérletét a város vezetősége Janovics Jenő dr. kolozsvár-nagyvárad színház igazgatójának adta. A döntő ülés lefolyásáról az alábbi tudósításunkban számolunk be:

Általános érdeklődés közepette a magyar színház bérletének tárgyalásával kezdődött meg az interimár-bizottság délelőtti ülése. Radu dr. elnök felszólítására Popa Constantin városi kulturatanácsos ismertette az interimár-bizottsággal a szerződés-tervezetet. Mielőtt azonban megkezdte volna a tervezet részletes ismertetését, Ursu dr. interimár-bizottsági tag bejelentette, hogy Szendrey Mihály volt aradi színház igazgató a maga és társa nevében visszavonta pályázatát és így Aradváros vezetőségének már csak egy ajánlat felett kell döntenie. Ennek tudomásulvétele után Popa kulturatanácsos folytatta a szerződés-tervezet ismertetését.

A szerződés-tervezet érdekesebb pontjai

Mivel az interimár-bizottság Szendrey Mihály visszavonulása után csupán csak a Janovics-féle ajánlatot foglalkozott, ennek az ajánlatnak ismertetésére került sor. Janovics dr. ajánlata szerint három-négy hónapig tartó színházi évad rendezését vállalja Aradon, minimálisan 110 téli előadással és külön 40 előadás rendezésével a nyári szezonban. Kéri a színházi épület ingyenes használatát, amelylyel szemben szerződött a technikai és zenekari személyzetet, amelynek pontos fizetését vállalja. A ruhatár és a buffet kérdése felett a város vezetősége dönt.

Radu dr. kiegészítette ezután az ajánlat- és szerződés-tervezet egyes részleteit azoknak a tárgyalásoknak alapján, amelyet Janovics direktorral folytatott. Az aradi magyar színház-szintársulat szervezkedési munkálatainak október hó végéig be kell fejeződniek — mondotta az elnök. — Az aradi magyar színház igazgató 1931 szeptember hó 10-étől 1932 augusztus hó 31-ig kapja meg a színházépület bérletét. Köteles gondoskodni a színház felszerelésének karbantartásáról. Joga van mindennap előadásokat tartani, ünnepnapokon kettőt is, de ha a kultuszminisztérium által támogatott staggionetársulatok vendégszerepelnek Aradon, ilyen esetekben átengedi a színházat és a nyári színházban játszik, amely rendelkezésére áll. Ha a magyar társulat Aradon tartózkodik, a díszletek használatáért napi 500 lej fizet, amennyiben vidékre viszi el a színházhoz tartozó felszerelési tárgyakat, külön 500 lej használati díjat fizet a városnak. Felelős a felszerelésért.

A színház igazgató anyagi garanciái

Az interimár-bizottság az egyes pontoknál, okulva a múltak tapasztalatain, módosításokat eszközölt. Ursu dr., iltói Adler Tibor, Pacuraru Brutus és báró Andrányi Lajos tettek praktikus észrevételeket a szerződés-tervezetre vonatkozólag, amely tulságosan is megkötni igyekszik a színház igazgató kezét a színház művészeti személyzetét illetően. A színház igazgató 8 nappal előbb köteles bejelenteni a város vezetőségének, ha a társulatával más városba megy. Ezenfelül: a színház igazgatót öt román szerző művét köteles színházhozhozni. Bizonyos garanciákat kell adnia arra vonatkozólag is, hogy sem a karszemélyzet öltözködésében, sem pedig az egyes darabok betétjeiben — amelyek nem szerepelnek a bemutatásra kerülő szövegekben — nem fog előfordulni semmi tendenciózus beállítás, amely sérthetné bárki nemzetiségi, vagy vallási érzelmeit. A szövegek legalább három nappal a darab előadása előtt bemutatandó a város vezetőségénél. Be kell mutatni a szintársulat tagjainak szerződéseit is: csakis román állampolgár lehet állandó

tagja a színháznak. Külföldi művészek mint vendégek csak a minisztérium megfelelő engedélyének birtokában léphetnek fel. A szerződés-tervezet legalább 19 tagú zenekar szerződés-tervezetét írja elő a színház igazgatónak.

Jegessy Károly dr. városi főügyész a színház igazgató által letétbe helyezendő garancia kérdését vetette fel ezután az interimár-bizottság előtt. A színház felszerelésének értéke ma kb. másfélmillió lejre tehető, szükséges tehát, hogy komoly összeg álljon a város rendelkezésére az esetleges differenciák esetén. Pacuraru Brutus, Moldovan Silvius dr., Ursu János dr. és mások hozzászólása után a bizottság elhatározta, hogy ötvenezer lej garancia letétét írja elő. Ami pedig a színházi buffet és a ruhatár kérdését illeti, azokat házikézelésbe adják, tehát kiveszik a színház igazgató kezéből, minimális összegért.

A szerződés-tervezet ismertetése után a vá-

Színház — Irodalom — Művészet

Czelnai Eszter: „Diétás szakácskönyv“

A főzőkurzusairól Aradon is előnyösen ismert Czelnai Eszter, főzőiskolai tanítónő, csinos kiállítású könyvbe gyűjtötte össze diétás konyhareceptjeit. A diétás étrend általános ismertetése után mintegy 180 oldalon közel 500 receptet közöl, a diétetika minden ágára kiterjedően. Külön fejezetben tárgyalja a szerző a szív-, tüdő-, vese-, gyomor- és cukorbeteg étrendjét, valamint a különböző hizlaló, soványító és egyéb kurák előírásait. Emellett bőszéges választékot nyújt a vegetáriánusok és nyersétkezők számára is.

A világos stílusban megírt és szakszerű tanácsokat tartalmazó könyv nélkülözhetetlen a diétás étkezésre szoruló betegek háztartásában, de jó szolgálatokat tesz orvosoknak, szanatóriumoknak, kórházaknak is, mert sokoldalúságával módot nyújt a megszokott diétás étkezés egyhangúságának leküzdésére. A hézagpótló mű ára 140 lej.

Dr. Palágyi Jenő.

Csányi Mátyás ujszerű operettet ír

Látogatás a kiváló zeneszerzőnél.

Csányi Mátyás, az Aradon élő zongoraművész és zeneszerző nagy meglepetésre készül: naphosszat bezárkózik szobájába, ahonnan ujszerű melódia foszlányok hallatszanak ki.

Az Aradi Közlöny munkatársa lakásán kereste fel Csányi Mátyást, ahol éppen munka közben találta. — A barátságosan butorozott szobában, a zongora mellett ül a mester s a belépőt csendre inti és tovább klaviróz. Derűsen mosolygókék szemek koncentrált figyelemmel tapad a kottapapírra s lopva az érdeklődő kíváncsi arcát kémleli. Vagy tíz percnyi várakozás után feláll és kezét nyújt.

— Mi szél hozta erre? — kérdezte és teleírt kottáit gondosan egy szekrénybe zárta.

— Az új operett. Erről szeretnék beszélgetni.

— Az operett tényleg készül. Ha nem is az elmúlt két év zenei sablonjával lesz tele tüzdelve, mégis remélem, hogy sikere lesz. — Az események, mint minden művészetre, úgy a zenére is befolyással vannak. Ez az operett pedig a legújabb események inspirációja. A zenei része az más. A háborút járt emberek elrongyolódott idegei megkövetelték a jazz tingli-tangli ütemeit, de most már a színházbajáró közönség vissza óhajtja a Szép Heléna, Vig özvegy és Böregér komoly, szép, de egyuttal szórakoztató zenéjét. A legutóbbi jazz-operettek tiszavirág életű melódiáit unja mindenki. Aktuális muzsikát akarok írni, klasszikusan és ez, azt hiszem, sikerülni is fog.

NÁDOR PENSIO

Budapest, V., Nádor-uca 24. Aut. 266—49.

Kényelmes családi otthon, folyóvíz. Fialat urileányoknak különösen alkalmas, francia, német társalgás. Kifűtő ellátás, diétásoknak is, mérsékelt árak.

ros vezetősége egyhangulag hozta meg döntését a színház bérletére, amelyet az 1931—1932-i színházi évadra Janovics Jenő dr. kolozsvár-nagyvárad színház igazgatójának adott ki. Egyben pedig meghatalmazták dr. Jegessy Károly főügyészt és Popa Constantin kulturatanácsost, hogy a holnapi nap folyamán a végleges szerződést Janovicsal perfektuálják.

Értesülésünk szerint, ugyanabban az időben, mialatt Aradváros interimár-bizottsága ülést tartott, Temesvár város vezetősége is az ottani magyar színház bérletének ügyével foglalkozott. Aradról több telefon-érdeklődés történt ebben az időben Temesvárra, ahonnan Grofsoreanu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök adott információkat. Grofsoreanu kijelentése szerint a délelőtti órákban a temesvári interimár-bizottsági gyűlés döntése oly értelemben alakult ki, hogy Janovics Jenőnek adják át a temesvári színház bérletét.

Slágerfilm! Slágerfilm!

Két világ

(Zwei Welten)

Romániai premierje ma a Central-mozgóban

Csányi Mátyás zenei magabizóan ragyog, amint azt mondja: sikerülni is fog.

Az operett szövegéről szivesebben beszél. Elárulja, hogy a mesét két ismert aradi ujságíró írta. Neveket nem mond, majd a premieren. Hiába bocsájtkozunk találgatásokba, a mester minden kimondott névvel egyformán mosolyog.

Az operett meséje a legújabb események körében játszódik le. Az óceánrepülő egy barátjával elhatározta, hogy Európából Amerikába repül. A vakmerő vállalkozás várakozáson felül sikerült s az óceánrepülést finanszírozó repülőgépgyáros, a kinek ez nagy reklámot csinál, hálából többek között a pilótához akarja adni a leányát feleségül. Azonban a fogadtatáson érdekes bonyodalom játszódik le és a gyáros leányát a pilóta barátja megszökteti. Az óceánrepülő készül, hogy menyasszonyát visszahozza, de ekkor váratlanul egy virágcsokor esik lábai elé, melyet a kis város polgármesterének elragadóan bájos leánykája a fogadtatáson elfelejtett átnyújtani. Az óceánrepülő elfelejti a gyáros csábos ígéreteit. Közben jelenet jelenetre halmozódik és a mese megindul egy váratlan epilógus felé, mely végül is happy-enddel végződik.

A mese nemcsak hogy aktuális, hanem stílszerű is, melynek keretében az új zenei tendencia mellett nagyszerűen fog érvényesülni a színházi technika új vívmánya, a forgó színház, ami újítás hatását fogja kelteni a budapesti színházakon is, ahol először kerül bemutatásra. (b. g.)

* Hunyady Sándor új darabja. Budapestről jelentik: Hunyady Sándor ma benyújtotta a Nemzeti Színházhoz új drámáját, melynek címét a színház igazgatósága még nem közölte a nyilvánossággal. A darabnak erdélyi szízsége van és a szezon első felében fogják színházhozhozni Budapesten.

Szántó Manó két hétre letette a karmesteri pálcát és hazajött Aradra

Beszélgetés a kiváló zeneszerzővel — Aradiak, akik Berlinben karriert csináltak — Werner Géza sajtótűnök — Cziffra Géza filmrendező — A magyar művészek sikere — Elnémetesített magyar nevek — Szántó Manó legjobb szerzeménye: felesége

A kávéháznak egy eldugott sarkában habos kávé mellett kis társaság ül. Két ur és egy hölgy: Szántó Péter aradi középiskolai tanár és fia, Szántó Manó, az Aradról elszármazott zeneszerző-karmester, aki most néhány napra feleségével együtt hazatért Aradra, hogy rövid időt szülővárosában, rokonai, hozzátartozói és régi barátai között töltsön. A társaság harmadik tagja, a hölgy: Szántó Manó felesége.

A beszélgetés meghitt hangon folyik és azt az újságíró megjelenése szakítja félbe, aki interjút, beszámolót kér attól az embertől, aki alig néhány évvel ezelőtt hagyta el Aradot, hogy mint ismert zeneszerző és dirigens, több film és operett komponistája térjen ide vissza. A papír már az asztalon van, a ceruza az újságíró kezében már várja a szavakat, de Szántó Manó még gondolkodik. Végül is édesapja szólal meg:

— Talán onnan, amikor Bécsbe kerültél...

Egy felfelé ivelő karrier állomásai

— Ez év márciusában — kezdi Szántó Manó — szerződöttem le Hans Bartsch amerikai szinigazgató egy európai és esetleg amerikai turnéra, amelyet társulatával teszünk meg. Miután megkaptam Bartsch ajánlatát, felbontottam a Fővárosi Operettszínházzal kötött szerződésemet és a német társulathoz szerződtem. A társulat primadonnája Palásthy Irén, aki egyébként Hans Bartsch felesége, míg a bonviván Willy Stettner, aki már több filmben, így a „Mesék az írógepről”-ben is főszerepet játszott. A Jim és Jill című revüvel indultunk és ezzel bejártuk Bécsset, Drezdát, Berlint, Hamburgot és Lipszét. Mindenütt legalább öt hétig voltunk és sehol sem maradt el a siker. A primadonnáról, Palásthy Irénről külön kell beszélni. A német közönség annyira szereti, hogy esténként, az előadás befejezte után, mint valamikor a vidéki színház aranykorában, nagy csoportokban várja a kiskapu előtt. Az előadások alatt pedig nem egyszer hangzik fel a németek ajkáról magyar nyelven az „Éljen!” Most két hétig pihenünk és aztán ugyancsak a Jim és Jill-el folytatjuk Münchenben, Zürichben, Baselben, Genfben. Kölnben, innen pedig Hollandiába megyünk. Később előreláthatólag egy amerikai turné következik.

— Valamit talán a németországi aradiakról...

A Berlinben élő aradiak sorsa

— Azokról, akiket én ismerek, röviden csak annyit mondhatok, hogy mindannyiuknak jól megy. Werner Géza, aki Werner Miklós dr. bankotai körorvosnak fia és aki valamikor színházi rendező volt, most az egyik német autógyárnak a sajtótűnöke igazgatói címmel. Egyébként szenvedélyes autóversenyző és épp nemrégiben nyert díjat a nizzai versenyen. Cziffra Géza, aki Aradon volt újságíró, a filmhez került és most mint segédrendező működik. Simor Ferenc, akinek édesanyja Aradon él és aki mintegy tíz évvel ezelőtt került ki Németországba, szintén a filmszakmában helyezkedett el. Schulhoff Andor nem tudom, hogy mivel foglalkozik, de hallottam, hogy szintén szép pozíciót teremtett magának. Aradnak számít egyébként Nótz Károly is, aki az Aradi Közlöny szerkesztőségéből indult el és aki most egyike a legkeresettebb scenárium-íróknak. Egyesek szerint tízezer márkát is megkeres havonta.

— És a többi magyarok?

— A nagy „magyar bomba” ebben az évben Salamon Béla lesz. Elhalmozzák szerződési ajánlatokkal. Legújabb filmjének felvételét már meg is kezdték és rövidesen az egész világ nevetni fog a Terézkruti Színpad népszerű igazgatóján. Beszámolhatok egy másik

magyar sikerről is: Kabos Gyula már a közeli napokban kimegy Berlinbe és végleg filmszínész lesz. A Hyppolit sikere után a német rendezők rendkívül sokat várnak tőle. Ott van aztán még Szöke Szakáll, Verebes Ernő és Abraham Pál. Az utóbbi szédületes karriert futott meg és egyszerre Kálmán és Lehár mellé emelkedett. Bársony Rózsi pedig egy nap alatt meghódította a német közönséget és talán még nagyobb sikere volt, mint annakidején Dénes Oszkárnak. Az írók közül Mihály István futott be legjobban. Ez a fiatalember, aki még nemrégén kabarétréfákat irt Budapesten, csak az elmúlt héten öt filmszerződést kötött.

— Egyébként Mihály Istvánnal együtt írók két filmvígjátékot — folytatja Szántó Mihály. — Az egyiket az AEFA, a másikat a DLS (Deutsche Lichtspiel Syndicat) kötötte le. Mindkettőnek már novemberben megkezdődnek a felvételei. Érdekes az is, hogy a németek hogyan védekeznek az ellen, hogy idegenek munkát kapjanak. A német állam ugyanis kontingentálta azt, hogy mennyi idegen filmet lehet az országban vetíteni. Abban az esetben, ha valamelyik film elkészítésénél idegenek működnek közre, úgy azt a filmet idegen terméknek számítják és levonják az idegen filmeknek engedélyezett kontingensből. A német gyárak tehát most az idegenek neveit mind német hangzá-

A sikerekben gazdag ember arcát

a vakmerőség, az önértzet, a lelki nemesség urálja... és mindég jól van borotválva!
Jól — Gillettel borotválva.
Vásárolja a valódit!

az új

pongét

gyorsan és kifogástalanul borotvál.
Használható minden régi és új típusú Gillette-készletbe egyaránt.

sura változtatják. Az én nevem például a filmen mint Santo fog szerepelni. Nőt pedig Notának, Mihály Istvánt Stefan Mihálynak, Salamont pedig Solomeninek keresztelték el. Az idegenek közreműködésével készült filmekre még külön negyven ezer márka adót vetnek ki.

— Meddig tart az aradi látogatás? — kérdezzük.

— Két napig. Innen Budapestre utazom, ahol a Király-színházzal tárgyalok új operetttel kapcsolatban, amely még ebben a szezonban fog színrekerülni.

Elgondolkozik és aztán nevetve beszél első operettjéről, a Milkórról, amely Aradon került színre és amelynek egyik számát hipnotikus álomban írta. Később aztán ezt a szerzeményt felhasználta egyik későbbi operettjében.

— Tervei? — kérdezzük.

— Egyelőre a turné. És a két filmvígjáték zenéjét kívánom elkészíteni.

Most mosolyogva a felesége felé fordul, egy gesztussal rámutat és mint aki mindig csak zenei nyelven tud beszélni, mondja:

— Ime: a legjobb „szerzeményem”...

(m. t.)

Bethlen Mária grófnő Aradon

A napokban Aradra érkezik két vagon székely háziipari cikkel — Érdekes fakanál-gyűjtemény a székely népipari kiállításon

A napokban érkezik meg Aradra Bethlen Mária grófnő, aki a jövő héten rendezi székely népipari kiállítását a Kulturpalota kistermében. Két vagon háziipari cikkel megrakodva robog be az aradi állomásra Bethlen Mária grófnő vonatja, aki az elmúlt ősszel fáradságot nem ismerve, bejárta egész Erdélyt, faluról-falura utazott, felkereste még a legeldugottabb kis falucskát is a Hargita aljában, vagy Csikban, Marosmegyében, hogy összegyűjtse a falu kincseit, amit télen át szorgos munkáskezek felhalmoztak. Ezzel a gyűjteménnyel járja be most Bethlen Mária grófnő Erdély nagyobb városait, hogy bebizonyítsa, igenis a falu télen is dolgozik és értékesebbnél-értékesebb munkákkal lepi meg a világot. Bethlen Mária grófnő csodálatos gyűjteményének minden darabja értéket képvisel a két gyönyörű varrottas-gyűjteménytől egészen az egyszerű fakanálig, mert az a hagyomány él bennük tovább, mely anyáról-leányra, apáról-fiúra szállt évszázadok hosszú során keresztül és a falu népe máig is hiven megőrizte.

Bethlen Mária grófnő gyűjteményében különös érdeklődésre tarthat számot az a két varrottas-gyűjtemény, mely a Székelyföld két távoleső zugából, Magyaróról és Árapatakról származik és amelynek minden egyes darabja eltér az ismert kalotaszegi, vagy torockói mintáktól. A lakosság keveredése, a néprajzi elhelyezés következtében roppant érdekesen érvényesül a székely szötteken a szláv, szászos vagy romános motívum, színösszeállítás. Ezek a csodálatos színpompában égő varrottasok ilyen formában eddig még teljesen ismeretlenek az aradi közönség előtt és ennek következtében máris hatalmas érdeklődés nyil-

vánul meg városszerte Bethlen Mária grófnő kiállítása iránt.

Még valamit a fakanalokról. Egyszerű fából készült, szépen kivált kisebb-nagyobb fakanalak egész gyűjteményét hozza magával Bethlen Mária grófnő. De ezeknek a fakanalaknak fája valahol a Hargita táján nőtt. Pótolhatatlan eszköz ez még ma is a női kézben. Igaz, hogy valamikor a nőmozgalmakat nagy fölényesen ezzel a kijelentéssel intézték el: „Maradjanak csak a fakanál!” Azonban a háboru óta megdőlt ez a tétel, mert az asszonyok a háboru alatt és azóta is megállják a helyüket a mindennapi kenyér után való tülekedés forgatagában. De azért a fakanál az édesanya kezében elmaradhatatlan és életünk bármely pillanatában szívesen emlékszünk vissza arra, hogy ilyen fakanállal főzte az ebédet édesanyánk s ilyen fakanállal koppintott a körmünkre, ha csintalanok voltunk... Bethlen Mária grófnő fakanál-gyűjteménye sikerének ez a titok a nyitja és ezért fog Aradon is tekintélyes vásárló-közönséget vonzani a gyűjtemény kiállítása a Kulturpalotában.

Az aradi mozíki mai műsora

5, 7 és 9 órákor.

CENTRAL MOZGÓ. Romániai premier! KÉT VILÁG (Zwei Welten.) E. A. Dupont, a kiváló filmrendezőnek mesteralkotása, melyet a magyarországi és ausztriai cenzúra betiltott. A főszerepeket Helene Sieburg, Peter Voss, Maria Paudler és Hermann Vallentin játsszák.

ELIT MOZGÓ: ALARCOS VÉNUSZ. Dráma. Főszereplők: Ariette Marschall, Heinrich George, Waldimir Gaidarow és Dita Parlo.

GRADISTE MOZGÓ: A 7 FŐBÜN HAJÓJA. Bünyügyi dráma. A főszerepekben: Brigitte Helm, Curt Vespermann és Curt Gerrou.

H I R E K

Groza Péter Aradon

mosolyogva nyilatkozik a néppárt és a nemzeti-parasztpárt szövetségi paktum-tárgyalásainak álhíreiről, a hiábavaló kormánypálságokról és a politikai élet gordiusi csomójáról. — Nem törvények, — tettek kellene!

Kreolokra-sült arcából úgy villannak ki fehér fogai, mintha a keep smiling divatkapott jelszavának akarna propagandát csinálni. Hja, könnyű az ellenzéki politikusnak nevetni...! Az ismerős mosoly, az ismerős gesztusok, a kivillanó fogor: mind-mind a régi Groza Péter, Averescu kormányának egykori kereskedelmi minisztere, aki újra ellátogatott Aradra.

— Politika...?! Fuzió a nemzeti-parasztpárttal...? Véleményem szerint még a kilátások is nagyon távoliak az ilyen kombinációkra, — válaszolja határozottan kérdésünkre. — Nem politikára van itt szükség, nem az egymást követő kormányok szünni nem akaró válságaira és kríziseire... sokkal-sokkal többre és egészen másra... Egy nagy-nagy változásra...!

— Mire...?

Megkerüli a kérdést s a rutinizott politikus könnyedségével nem hagy kérdéseket szegezni a mellének.

— Meg fog bizonyára érteni, ha újra csak megismétlem önmagamat. A bankkamattörvényjavaslat készítésének idején gazdasági körökből a véleményemet kérték. Azt mondtam: nem törvények kellene, hanem emberek a gátra, — nem a jövődönök készülő tervezetek, hanem tettek a tizenkettedik órában. Egy újságíró különben a vonaton ugyancsak a politikáról faggatott, a szövetségi értekezletről, mintha ott jártunk volna... Tudja mit mondtam neki...?

— ? —

— Azt, hogy „Nem, nem soha...!”

Jóízűen nevet az allúzió. De aztán elkomolyodik újra:

— Szolució kell szerintem a helyzet javítására, nem törvény. Ma ontja a törvényeket a parlament, ahelyett, hogy intézkednének azok, akiknek erre módjuk és hatalmuk van. Igen, itt van a gabonaprémium ügye! A közvetítő kereskedelem bizonyos részén kívül senkinek nincs semmi haszna belőle. Pár egzisztencia keres, a többinek annál rosszabb...! Rengeteg gazdasági kamara eszi a drága pénzt az országban, de — egyedül az aradi Mezőgazdasági Kamarát véve ki közülük. — nem nyújtottak semmit sem eddig. Elsősorban gazdasági alapon kellene a válságot megoldani, — mondotta Groza, — itt van a probléma kettévágandó csomója, amelybe annyinak beletörlik a bicskaja. De majd másképp lesz, meg fogja látni...

Groza Péter holnap délig marad Aradon. A kegyelmes asszonnyal együtt. De sohasem lehet tudni, hogy holnapután nem lesz újra — Bucures-tiben...? (—ab.)

— **IDŐPROGNÓZIS.** Egyelőre derűs idő várható némi hőemelkedéssel, éjszakai lehülésekkel és Európa keleti részein csapadékkal.

— **A II. Carol repülőgép Londonba érkezett.** Londonból jelentik: A II. Carol repülőgép, melyet Joneson őrmagy és Oculean pilóták vezettek, ma reggel megérkezett Londonba. A repülőgépet az angol hatóságok ünnepélyes fogadtatásban részesítették. A repülőgép holnap tovább repül Párisba.

Elegáns női kabát-szövetet

I. SCHUTZ-nál.

— **Ezerötszáz halottja van a chilei felkelésnek.** Newyorkból jelentik: Santiago di chilei jelentések-ből csak most derült ki, hogy a haditengerészet felkelése és a kormánycsapatok összecsapásából 1500 halott és több ezer súlyos sebesült áldozat került ki. A felkelők vezéreit a mai napon halálra ítélték.

Ujabb események az arad—temesvári színház-fronton

Ot perc alatt döntött a temesvári interimár-bizottság Janovics Jenő dr. ajánlata fölött — Az új színház-igazgató Aradra érkezett — Érdekes fejlemények várhatók a holnapi városközi tanácskozáson

Janovics Jenő dr. Mavrodi kultuszvezérigazgató legújabb „szabadverseny“-nyilatkozatáról!

Janovics Jenő dr. ma este érkezett vissza Aradra Temesvárról Palugyay Jenő, a Paramount romániai vezérképviselőjének társaságában. Az Aradi Közlöny munkatársa a Fehér Kereszt-étteremben, vacsora közben találta az aradi magyar színház új igazgatóját, aki a következőkben számolt be a temesvári városvezetés döntéséről, amelyről különben lapunk más helyén is megemlékezünk:

— Valóban megfelel az Aradi Közlöny értesülése a valóságnak: Temesvárott már a délelőtti órákban köztudomású volt a város vezetőségének elhatározása, ami döntés formájában csak a délutáni órákban született meg. Ot perc alatt tárgyalta le a tanács a bérlet ügyét, amelyet szerencsém volt elnyerni. Az aradi döntésről csak most visszaérkezésem után értesültem és érdeklődéssel nézek a holnap reggeli tárgyalásaim elé, amelyet a város vezetősége részéről plein pouvoirevel megbízott urakkal kell lefolytatnom. Annál is inkább, mert vannak a szerződés-tervezetben olyan pontok, amelyekről csak ez alkalommal értesültem először és amelyek szokatlanok. Minden valószínűség szerint sikerül ügyeimet elintézni délig, hogy már a délutáni vonattal Kolozsvárra utazhassam tovább, hozzájárulni a munkához!

Felhívtuk Janovics Jenő dr. figyelmét Mavrodi kultuszminiszteri vezérigazgató nyilatkozatára, amelyben a következő figyelemre-méltó kijelentések vannak:

— A városi tanácsoknak rendeletem értelmében csak egy joguk és kötelességük van a színházszámt illetőleg: havonta 8 estére fentartják a színháztermet a turnézó román társulatok számára, ezen túl viszont át kell engedniük

— Az aradi és aradmegyei iskolaigazgatók az igazgató választást elrendelő miniszteri leirat ellen vasárnap, szeptember 13-án tartják meg Aradon tiltakozó gyűlésüket.

Menyasszonyi kelengyék

finom kivitel — olcsó árak!

RUTTKAY & BOTYE

cégnél

Arad, mezebázzal szemben.

— **Iparművészeti tanfolyam 15-én megkezdődik.** Érdeklődni Friedmann Imrénénel, Piata Avram Iancu 21.

Az elegáns világba

Gladys a legjobb márka

Ha Gladys cipőkrémet használja

Cipője a kritikát kiállja.

— **Szabadlábba helyezték a kommunizmussal vádolt vasutat.** Az állomási rendőrség — mint jelentették — kommunista propagandá gyanúja miatt letartóztatta Duma Pál CFR állomási portást, akit ma délelőtt kísérek át az aradi ügyészségre. Kihallgatása alkalmával Duma elmondotta, hogy valóságos aknamunka folyik elleni az aradi állomáson és valószínű, hogy valaki táskájába csempészhetette a kompromittáló iratokat, hogy ezáltal elérjék elbocsájtását. Az ügyészség kihallgatása után szabadlábba helyezte Duma Pál vasuti portást.

— **Dr. Lakatos szanatóriuma, Baden bei Wien,** az őszi idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt árakon ad teljes ellátást betegeknek és fiataloknak. Az összes gyógytényező, — külön szívosztály dr. Singer Richard egyet. m. tanár vezetésével —, elsőrangú diétás konyha, szórakozások és salát hangos mozifilmek rendelkezésre,

bármely koncesszionált magyar színház-igazgatónak, aki igényt tart rá. Nincs joguk egy társulat számára lekötöni városukat és színházukat semmilyen meghatározott időre. Ha egy városban két színházterem van, *egyszerre két társulat is játszhat ott,* vagy olyan helységeken, ahol csak egyvel rendelkeznek, rögtön más társulat vonulhat be a színházba, mielőtt az előző távozott. Nem lehet senkit, egy színház-igazgatót sem favorizálni azzal, hogy a román turné-társulatok nyolc napján kívül csak neki tartják fenn a színházat. Hogyisne! Hiszen ez visszavezetne az eddigi kerületrendszerhez!

— Nem, nem engedem kijátszani rendelkezési eredeti lényegét. Hisz éppen az a cél, hogy minden városban, akár valamennyi társulat megfordulhasson és játszassék — mondta Mavrodi kultuszvezérigazgató.

Janovics Jenő dr. diplomatikusan mosolygott Mavrodi szavaira.

— Nem, egészen úgy lehet az a megnyilatkozás, mint ahogyan napvilágot láthatott. A kultuszminiszteriumi vezérigazgató ur nagyon jól tudja, hogy a színházépületek bérleti jogával a városok rendelkeznek, teljesen szuverén joggal, tehát ők határozzák meg, kinek adják oda állandó jelleggel a színházakat. Nem lehet több hozzáfűzni valóm a fenti szavakhoz, minthogy kétféle, hogy ilyen formában el is hangzottak volna.

Az arad—temesvári színház új igazgatójának érdekes nyilatkozatai úgy az aradi színházi bérlet ügyében, mint a Mavrodi-nyilatkozattal kapcsolatban, még sok újdonságot ígérnek. Minden esetre az aradi magyar színház-szezon érdekesen és élettelen eseményekkel kezdődik és ez biztató jel a jövőre nézve.

— **Halálozás.** Özv. Schwartz Hermanné szül. Vogel Helén f. hó 9-én elhunyt. Temetése f. hó 10-én (csütörtökön) d. u. 4 órakor lesz a Str. Eminescu (Deák F.-u.) 20—22. számú házból.

— **Orvosi hír.** Dr. Kurzer Károly fogorvos rendelését áthelyezte Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-uca) 4. szám alá, földszint.

— **A munkanélküliek tüntetése Londonban.** Londonból jelentik: Ma az angol parlament előtt a munkanélküliek nagy tüntetést rendeztek, majd elvonultak a háborúban elesett katonák emlékműve elé, valamint a város több helyén tüntettek. A lovasrendőrség több rohamot intézett a tüntetők ellen, míg nagy nehézségek árán sikerült a munkanélküliek tömegét szétoszlatni. A tüntetők közül kilencet letartóztattak, közöttük egy asszonyt is, aki egy lovasrendőrt akart lerántani lováról. A tüntetésből kifolyólag három ember megsebesült.

— **A légitársasági társaság nemzetközi szövetségének ülése Budapesten.** Budapestről jelentik: A légitársasági társaság nemzetközi szövetsége ma megkezdte idei közgyűlését Budapesten. A közgyűlésre a következő nemzetek küldték el delegátusait: Németország, Ausztria, Olaszország, Dánia, Csehország, Finnország, Anglia, Hollandia, Lengyelország, Belgium és Oroszország. A légitársaság nemzetközi szövetségének programja főként egész Európára kiterjedő gyors légitársaság és a kombinált légi áruszállítás berendezésének tisztázása.

— **Egy házaspár tragédiája.** Isából jelentik: Sergiu Mironescu mérnök ma délelőtt öngyilkoskodott a feleségével. A veszekedés hevében az asszony revolvért rántott és férjére lőtt, majd maga ellen fordította a fegyvert és egyetlen lövéssel megölte magát.

— **Chilewicz Rózsi Montessori óvodája szeptember 15-én kezdődik.** Felvétetnek 3—12 éves gyermekek. Bövebbet délelőtt 10—12 délután 3—5-ig Strada Sincai 4. sz.

Erzsébet magyar királyné halálának harmincharmadik évfordulója

Holnap, szeptember 10-ikén lesz harminchárom esztendeje annak, hogy Erzsébet magyar királyné áldozata lett egy anarchista merényletnek. A genfi tó partján szállott ki egy hajóból ez a csupaszi asszony, ez az igazi királyné, amikor előtte termett Luccheni az anarchista, aki egyetlen törzsűrással kioltotta egy sokat szenvedett koronás asszony életét. Az évforduló alkalmából a budapesti és bécsi templomokban ünnepélyes gyászmisét mondanak.

— **Lipót Salvator örök nyugalomra helyezték.** Bécsből jelentik: Lipót Salvator főherceget ma délután nagy tömeg jelenlétében a kapucinusok sírboltjában örök nyugalomra helyezték.

— **Lits Antal súlyos beteg.** Sajnálatos haláleset érte az aradi magyar újságíró-gárda régi és megbecsülésben álló tagját, Lits Antalt, akin régi, előrehaladott cukorbetegsége a közelmúlt napokban annyira erőt vett, hogy sürgős operatív beavatkozás vált szükségessé. Sajnos, a sikerült műtét után sem következett be a mindeki által óhajtott javulás az állapotában, bár törhetetlen energiával igyekezett lábra kapni. Ez okozta balesetét is. A mai napon fájdalommal rohamra a nyíltságnak vett erőt rajta, olyanannyira, hogy összeesett. A mentők a Poszgaszanatóriumba szállították, ahol nyomban gyógykezelés alá vették. Lits Antal ezúton kéri barátait, híveit és régi jóakaróit, hogy betegségében ne hagyják el és könnyítsék meg részvétükkel szenvedéseit. Az aradi sajtó egyik legöregebb munkásának sorsa bizonyára nem hagyja közömbösen mindazokat, akik nemcsak szeretik a mindenki által becsült „Toni bátyánkat”, de egyébként sem fásultak még el a szenvedés láttán. A másokért folytatott egész emberélet küzdelme megérdemli az emlékezés segítő és enyhítő megnyilatkozását, most, amikor arra legnagyobb a szükség.

Hol a boldogság mostanában? Zsidó korház-sorsjegy akciójában!

— **Egy világhírű nemzetgazdász halála.** Münchenből jelentik: Bretano Lujo egyetemi tanár, világhírű nemzetgazdász ma délután hirtelen meghalt.

— **Érdekes előadást tart Czelnai Eszter** a diétás főzésről folyó hó 10-én este 7 órakor az Iparos Otthonban. Beléptidj nincs.

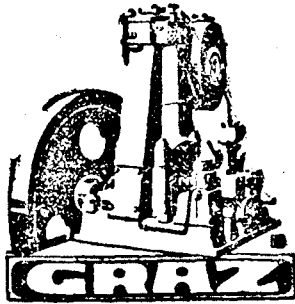
— **Epe- és májbetegségeknél,** epekő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a Ferenc József vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorral isszuk. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Friedmanné német, román óvodája 15-én megnyílik.** Ugyanott román, német, francia tanfolyamok gyermekek és felnőttek részére.

— **A gyermekgyilkos anya az aradi ügyészségen.** Az aradi csendőrség ma délelőtt kísérte át Hentz Katalin mácsai leányt és édesanyját az ügyészségre, akiket azzal vádoltak, hogy a leány újszülött gyermekét megölték. Hentz Katalin kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy a gyermeket elejtette és az esés következtében halt meg. Mivel pénze nem volt, hogy eltemettesse, elásta a kis holttestet a kertjükben. Hentz Katalint és édesanyját kihallgatásuk után az ügyészség szabadlábra helyezte.

— **Szabadlábra helyezés.** Az aradi törvényszék vádpancája — mint az Aradi Közlöny jelentette — elrendelte Veres Anna szabadlábra helyezését, akit az aradi ügyészség bátyjával, Veres József betörővel együtt helyezett letartóztatásba. Veres Anna ügyvédje, Lepa Valér dr. után felebezést adott be a temesvári táblához, amely ma Veres Anna szabadlábra helyezése mellett döntött. A szabadlábra helyezett nő a döntés leérkezése után hagyja el az aradi ügyészség fogházát.

GRAZER WAGGON- UND MASCHINEN-FABRIKS-ACTIENGESELLSCHAFT VORMALS JOH. WEITZER AUSTRIA, GRAZ (236)

GRAZI KÉTUTEMŰ DIESEL-MOTOROK

8 lóerőtől kezdve.

GRAZI NÉGYŰTEMŰ DIESEL-MOTOROK

25 lóerőtől kezdve.

Romániai képviselő:

JACQUES PAUCKER BUCUREȘTI, Str. Brancoveanu 9.

Timisoara — Chisinau.

Tömeggyilkosságot követett el egy magyar asszony Detroitban

Bobizosította és meggyilkolta férjét és udvarlóját Veres Rozália — Egy néger szolga leplezte le a gyilkost

New-Yorkból jelentik: A detroiti rendőrség ma letartóztatta a magyar származású Veres Rozáliát, akit azzal gyanúsítanak, hogy három férjét és hét barátját tette el láb alól. Veres Rozáliának jömeneteli vendéglője volt Detroitban. Akik a vendéglőben étkező urak közül megnyerték Veres Rozália tetszését, azoknak bizalmukba férközött és rövidesen baleset ellen biztosította őket a saját javára. Amikor aztán életbiztosítást kötöttek, rövidebb-hosszabb időn belül bevégezték földi pályafutásukat. Egy néger szolga fejelentése

hívta fel azután a rendőrség figyelmét a sorozatos halálesetekre.

A néger szolga vallomása szerint Veres Rozália Makk István nevű barátját, fia segítségével egy magas létráról lelökte, minek következtében az meghalt. A sorozatos halálesetek áldozatai egytől-egyetig magyar kivándorlottak, akik Veres Rozália vendéglőjében étkeztek és bebiztosították magukat és a biztosítások összegét Veres Rozália fel is vette. Veres Rozália Magyarországról, a hevesmegyei Tizsaurád községből származik.

A borosjenői gyilkos különös védekezése

Beiső kényszer hatása alatt követte el a gyilkosságot — az aradi vizsgálóbíró előtt

Aldozata egyik legjobb barátja volt — A nyomozás valószínűnek tartja, hogy az áldozat feleségének tudtával történt a kegyetlen gyilkosság

A borosjenői csendőrség ma délelőtt kísérte be Aradra Corbu Nicolae, Jusca György gyilkosát, aki két halálos lövéssel oltotta ki a szerencsétlen áldozat életét.

Corbu gyilkosságának hátterében a csendőrség szerelmi féltékenységet sejtett, mert a községben nyíltan beszéltek, hogy a gyilkosnak éveken keresztül viszonya volt Juscanéval. Corbu vallomása, melyet ma a vizsgálóbíró előtt tett, érdekes fordulatot hozott az ügyben. A gyilkosság indító okaira vonatkozólag Corbu Nicolae a következőket vallotta:

— Éveken keresztül éltem a legjobb barátságban Juscával. Állandóan együtt voltunk s ő nemcsak Amerikába való utazása előtt, hanem mintán onnan visszatért, 14 hold földjét teljesen az én kezelésemre bízta. Én szántottam, én arattam, az én jószágaim dolgoztak Jusca földjén, amely az elmúlt évben 270 mázsa, az idén 193 mázsa búzát hozott neki. Csütörtökön este barátságosan beszélgetve váltunk el. Pénteken egész nap a földet dolgoztam s másra nem tudtam gondolni, csak arra, hogy nekem Juscat le kell lőnöm. Verejtékez-

tem erre a gondolatra, nem bírtam szabadulni tőle, amely úgy feküdt reám, mint valami lidércnyomás. Este előkészítettem fegyveremet, hajnalban pedig végeztem Juscával. Valami kimondhatatlan megkönnyebbülés vett rajtam erőt, hogy sikerült lelőnöm.

Ezeket vallotta Corbu Nicolae, azonban a nyomozó hatóságok álláspontja az, hogy a gyilkosságot Juscanéval előzőleg megbeszélhette. Tervük az volt, hogy amint a gyilkosság által okozott szenzáció kissé feledésbe merül, összeköltöznek. Az asszonynak tudnia kellett arról, hogy Corbu mit tervez s valószínű, hogy minden sikerül is, ha Corbu fegyverszíjja menekülés közben le nem szakad és nevének kezdőbetűi nem vezetnek nyomra a csendőrségre.

Két székelv leány öngyilkos lett Temesváron

A Begába ölték magukat, mert beteggé tették őket.

Temesvárról jelentik: Lelketlen fiatal emberek áldozata lett két kis szerencsétlen székelv cselédleány, akik mindketten Temesváron voltak alkalmazásban egy Rosenthal nevű szanpangyárosnál. A két hiszékeny fiatal leány, a tizenhatéves Szabó Klári és a tizenhétéves udvarhelymegyei Atya községbe való Bertalan Eszter nemrég megismerkedtek két fiatalemberrel.

Néhány nappal ezelőtt úgy Szabó Klári, mint Bertalan Eszter azt vette észre, hogy — betegek Borzalmasan elkeseredtek. Összeültek a konviliában és hamarosan tragikus cselekedetre határozták el magukat: mindketten be fognak ugrani a Begába. Megirtak egy bucsulevelet.

Az ügyeletes rendőr ma délelőtt jelentette a bűnügyi osztályon, hogy a Begából két székelv parasztruhába öltözött leány holttestét fogta ki. Bizottság szállt ki a helyszínre, amely megállapította, hogy a halált fulladást okozta és egyben konstatació azt is, hogy a szerencsétlen teremtéseket megfertőzték. A kihallgatások rövidesen nyomra vezették a hatóságokat, amelyek most megindították az eljárást a két lelkiismeretlen, vandál fiatalember ellen.

Elítelt aradi betörők

Tárgyalás az aradi törvényszéken

Az aradi rendőrség ez év tavaszán tartóztatta le Hedes Györgyöt és bandáját, akik nemcsak Aradon, hanem a megyében is számtalan lopást és betörést követtek el. Az aradi törvényszék ma tartotta ebben a nagyszabású bünpörben a tárgyalást. A vádlottak, valamint az orgazdák beismerték a derhükre rótt bűncselekményeket és ezért a bíróság Hedes Györgyöt, aki a bandák vezére volt, hat évi fegyházra, míg a banda többi tagját, Petran Virgilt, Kisoran Jánost, Osta Istvánt tolválásért egy évi és 11 hónapi, Gitu Szvetozárt, Bocu Imrét orgazdaságért négy hó és 20 napi elzárásra ítélte, míg Hofer Imrét és Moldovan Istvánt felmentette a bíróság.

Az orgazdák büntetését a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették s így a törvényszék azokat a főtárgyalás után szabadlábra helyezte.

Gyermekbetörők, tolvajok és feljelentők az aradi rendőrségen

Peches vasutas, akinek negyedszer lopják el a pénztárcáját — Két dinnye és négy liter pöszméte egy élet ára — Patsy bandája hurokra került — Akiről lelopják a fehérneműt

Az aradi rendőrség inspekciós szobájában ma délelőtt „nagy forgalom” volt. Panaszosok, közismert siránkozók, hurokra került jómódúak tarka csoportjában álldogálnak az ügyeletes szoba egy-egy sarkában és egymás között apróra megtárgyalják bajukat. Nagyképűen szörnyűködnek a „betyár világ” felett és végül arra a megállapodásra jutnak hogy hej, valamikor mennyivel jobb volt! Egyedül a bűnözők nem közlékenyek, ezek külön-külön állnak összeszorított ajkakkal és minden figyelmüket a cipőjük orra köti le. Ot tizenkét-tizen-négy éves fiugyermek egy rendőr felügyelete mellett az előszobában hancurozik nagy lármával s csak a rendőr figyelmeztető nyaklevesei után csendesednek el és abban hagyják a verekedést. Az ügyeletes rendőrtiszt visszajön a rapportról és kezdődik a kihallgatás.

A peches vasutas

Udvoni Ferenc az aradi állomás egyik portása hosszú lére nyújtott panaszt terjeszt elő. Ott kezd, hogy a megboldogult nagyanyjától kapott gyermekkorában egy pénztárcát, mely fatálisan már negyedszer eltűnik a zsebéből. Természetesen a benne levő pénzzel együtt. Eddig még mindig megtalálta a harmadik osztályú váróterem szemetes ládájában s még természetesebben — pénz nélkül. Tegnap este azután végkép elveszett. Kétszáz lej volt benne és a vasuti igazolványa. Az a gyanuja, hogy valaki ellopta.

— Pechem van kapitány ur, fejezte be Udvoni.

A rendőrtiszt türelmesen végighallgatja a peches vasutas sirárait és felveszi a jegyzőkönyvet. A végén a lelkére köti Udvoni Ferencnek, hogy ma reggel ne feledje el megnezni a szemetes ládát, hátha ismét ott lesz a pénztárca.

Négy liter pöszméte egy élet ára

Közismert siránkozó kerül a sorra. Dusan Vazul minden héten megjelenik a rendőrségen és fantasztikus mesét ad elő, aminek a vége is mindig ugyanaz:

— Megöl a gazda, ha nem kerül elő...

Tudniillik az, amit minden héten ellopnak tőle. Ma is kétségbeesetten panaszolta a rendőrtisztviselőnek, hogy az éjjel ismeretlen tettesek betörték a Kosár-ucca 66. szám alatti bizományi raktárába, amely a háziur fászkamrájában van és elloptak két dinnyét, négy liter pöszmétét és egy konyhakést, amivel a piacon a dinnyét szokta lékelni.

— Megöl a gazda nagyságos kapitány ur, ha nem tudom ma előadni a négy liter pöszmétét, siránkozik a derék bizományi árus. Hangjában valami szomorú humor rezdül meg, mitől a rendőrtiszt önkéntelenül nevetni kezd. Jegyzőkönyvezés után a rendőrtiszt megnyújtja, hogy nemsokára előkerül a dinnye is, meg a pöszméte is, mind a négy liter.

Patsy bandája hurokra kerül

A következő panaszos egy természetes gáji kófa: Lucuta Emilia. A kófa arca nagyon piros a dültől, látszik rajta, hogy mennyire fel van habborodva a rajta esett sérelem miatt. A sarokból előhoz egy tizennégy év körüli fiút, aki nagyon megszeppent arcot mutat. Egyik kezével görcsösen szorongatja a fiu nyakát, míg a másikkal a levegőben hadonászik. Mintha az egész kép egy Török Rezső vigjátékából eleve nedett volna meg.

A vigjáték azonban a kófa előadása után komoly drámává változik. P. Laci már hónapok óta valóságos réme a Szabadság-téri kofáknak, akiktől pénzt lop. A nagyreményű csemete két hónappal ezelőtt öt tagú bandát szervezett, melynek a vezére ő volt. Valamelyik detektív regényből kihalszott magának egy hangzatos álnevet: Patsy-t és a bandát is erről nevezte el. Ma reggel Patsy az

egyik „hávert” oda küldötte Lucuta Emiliához, hogy a szülőre alkudjon s ezalatt a retiküléből ki akarta csenni a pénztárcát. A kófa azonban észre vette a szándékot és a téren posztoló rendőr segítségével az egész bandát behozta a rendőrségre.

A rendőrtiszt most már nem mosolyog. Szigorú arccal egyenként vallatja a kiskorú bűnözőket, akik szeptegve vallanak be mindent. Eddig körülbelül tízezer lejt lopkodtak össze és a pénzt nyalánkságokra, detektív regényekre és mozira költötték. A tolvaj gyermekek szülei egytől-egyig becsületes napszámos emberek, akik a kenyérkereset sulyos gondjai mellett nem érnek rá gyermekükkel foglalkozni. A rendőrség értesíti a gyermekek szüleit és az egész bandát átadják a fiatalokruak bíróságának, mely végül is a javító intézetbe küldi.

Akiről lelopták a fehérneműjét

Az inspekciós szoba lassanként kiürül. Egyetlen toprongyos alak marad bent s a rendőrtiszt nem tudja hirtelen megállapítani, hogy panaszos-e, vagy delikvens. Nyugodtan horkol egy széken és méltatlankodva néz a

rendőrrre, mert felköltötte. Odamegy a rendőrtiszt asztalához és egyetlen frappáns hatású mondatban önti ki keservét:

— Lelopták rólam az éjjel a fehérneműt! A szobában általános derűtséget kelt az öreg mondása. Harsogó nevetésben tör ki a rendőrtiszt, az ajtóban álló rendőr, sőt a végén az öreg is elmosolyodik.

Rätz Miklós 50 éves alkalmi napszámos felbátorodik a rendőrtiszt jókedve láttára és szélesen beszéli el „esetét”.

— Az állomáson szoktam aludni és teccik tudni mindig levetem a felső nadrágomat, hogy össze ne gyűrődjék. Az éjjel arra ébredtem fel, hogy nagyon fázom. Körül tapogattam magam és észre vettem, hogy tiszta mezitelen vagyok. Mindenütt kerestem, de nem találtam meg, pedig még a gabát is kiráztam. Biztosan valaki ellopta rólam, csak azt nem tudom, mi módon.

— Részeg volt maga öreg és elhagyta valahol. — mondja a rendőrtiszt.

— Én-e. Nem ittam én kérem tíz éve egy kortyot se.

Jegyzőkönyvet vesznek fel és megígérik az öregnek, hogy megiesz a fehérneműje.

Dél felé az inspekciós szoba teljesen kiürül. Mára több panaszos nem jön. A rendőrtiszt fáradtan áll fel íróasztalától, megcsinálja a rapportot és átadja a szolgálatot. A fehérneműs ember a rendőrség épülete előtt áll sokáig s valamin gondolkodik. Vajjon megkerül-e?

Berey Géza

Felszedték a síneket egy személyvonat előtt

Ujabb merényletet kíséreltek meg Besszarábiában — Sikerült megakadályozni a katasztrófát

Ma újabb merényletet kíséreltek a CFR ellen Lipnic (Észak-Besszarábia) vasuti megálló közelében. Ma délelőtt a lipnici-i megállónál szolgálatot teljesítő pályaoőr, amikor szokásos inspekciós utját végezte a vasuti pályatest mentén, észrevette, hogy a 190-es jelzésű kilométerkőnél a sínpár mintegy 3—4 méter távolságon megszakad. Ot perccel később kellett volna erre keresztülhaladni a 7207-es számú személyvonatnak, amely, ha még idejében nem sikerül megakadályozni, úgy végzetes katasztrófát idézett volna elő. A pályaoőr azonban szerencsére nem vesztette el lélekjelentését és azonnal az őrházhoz rohant, ahonnan

telefonon felhívta a szomszéd állomást, amerőri a vonatnak érkeznie kellett volna és tudatta a történetéről az állomásfőnököt.

Az állomáson a kérdéses vonat már éppen indulásra készen állott, amikor az állomásfőnök a telefon-jelentést vette és csak éppen az utolsó pillanatban tudott intézkedni, hogy a vonat addig ne menjen tovább, amíg a 190-es kilométerkőnél egy csapat munkás a síneket újból rendbe nem hozza. Az esetről jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet a CFR. vezérigazgatóságához küldöttek be, ahol a vizsgálat lefolytatása végett a merénylet ügyét átadták a szigurancának.

Autókatasztrófák egy halálos és több súlyos sérüléssel

Autóvezetés ittas állapotban — A felfordult kocsis — Amikor a kormány nem működik

Bucurestiből jelentik: Halálos végű autószerencsétlenség történt a késő éjjeli órákban Bucurestiben. A Crivinen-uccában lévő egyik korcsmahelyiségben több fiatalember mulatott, akik, miután alaposan beboroztak, a késő éjjeli órákban elhagyták a helyiséget és egy autótaxiba ültek. Az illuminált állapotban lévő fiatal emberek a soffört az autó hátsó ülésébe ültették és a volánhoz Titi Pascu kereskedőségét ül, aki, miután valamennyien a kocsiba szálltak, megindította az autót. A volánál ülő fiatalember nagy sebességre állította be a motort és száguldozva tették meg az utat a legközelebbi sarokig, ahol Titi Pascu oly hirtelen fordította el a volánt, hogy a gépkocsi utasaival együtt felborult. Az autóban ülő négy fiatalember és a sofför kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek, míg az autót vezető Pascu oly szerencsétlenül zuhant a kövezetre, hogy a koponyáját betörte és eszméletlenül maradt az uttesten. A szerencsétlenül járt fiatalembert azonnal lakására szállították, ahol félórára rá borzalmas kínok között kiszenvedett. A halálos végű autószerencsétlenség ügyében a rendőrség erélyes vizsgálatot vezetett be.

Storojinetben szintén súlyos autószerencsétlenség történt. Dr. Jankovszki csernovici ügyvéd és családja a tegnapi napon autón Storojinetbe ment át, ahol egyik ismerősüket látogatták meg. A család, akinek társaságában egy Ceremeta sevü kereskedő is volt, ma

délben indult vissza Csernovicba. Alig értek azonban az országútra, amikor a kormány-szerkezet felmondta a szolgálatot és az autó nagy sebességgel egy parasztszekernek rohamt. A parasztszekerén ülőknek csodálatozóképpen semmi bajuk sem történt. A gépkocsiban ülő dr. Jankovszki, felesége és kis leánya, valamint Ceremeta kereskedő nagy ivben repültek ki az autóból és valamennyien eszméletlenül kerültek el a földön.

MÜLLER EDE szabadlábra helyezését kéri családja

Az aradi törvényszék — mint ismeretes — több évi fegyházbüntetésre ítélte Müller Ede volt CFR. felügyelőt, akit az aradi fogházból a chisenevi fegyintézetbe szállítottak el.

Müller Ede Aradon maradt családja most kérvényt szándékozik benyújtani az igazságügyminiszterhez, amelyben kéri Müller Ede feltételes szabadlábra helyezését. A kérvényben hivatkozni kívánnak súlyosan megrongált egészségi állapotára, valamint arra, hogy az ügy többi szereplői már szabadlában vannak, akik pedig szintén ugyanolyan mértékben vétkesek, mint Müller Ede. Müller családja reméli, hogy az igazságügyminiszterhez benyújtott kérvény alapján feltételes szabadlábra helyezik a volt vasuti felügyelőt.

Negyvenezer milliomos él Amerikában

Rockefeller nem ad hozományt leányainak, hogy így elriassa az európai szegény hercegeket. — Megvásárolt egy vasutat. — mert zavarta a láрма. — Ford és a többiek.

Hol él a legtöbb milliomos? Természetesen az Egyesült-Államokban. Nemrég megjelent egy hivatalos kimutatás, amelyből megtudtuk, hogy Amerika negyvenkétezer dollármilliomost mondhat magáénak. Newyorkban van ucca, ahol háromezer milliomos lakik. Természetesen ezek között is van rangkülönbség. Képzhetik, hogy milyen koldusszegény, az a milliomos, akinek vagyona mindössze egymillió dollárcsoka, ahhoz a boldog háromszáz multimilliomoshoz képest, akik a kimutatás szerint egyenként legalább egymillió dollár évi jövedelem boldog tulajdonosai.

Ezek háromszázan pedig olyan árva és szegények, mint a templom egere a hat dollármilliárdoshoz, akik nemcsak az Egyesült-Államok, de a világ leggazdagabb emberei is. Ezek hatan: Ford, Rockefeller, Mellon, Morgan, du Pont és Fischer-Baker, felmérhetetlen vagyonok urai. Még mindig vezet az illusztris társaságban az öreg S. D. Rockefeller, az olajkirály. A mumiaarcu milliárdos most már csak a golfnak él, óriási vállalatát a fia vezeti. Hatszázmilliót kitevő jótékony alapítványai kedvéért az emberek egyet-mást megbocsátottak neki. Különös, érdekes ember. Leányai és unokái nem kapnak hozományt, hogy Európa grófi és hercegi koronával rendelkező aranyfiatit házától elriassa. Ez a tülekedéshez és zaihoz szokott ember aggkorára nagyon megszerette a csendet, a nyugalmat és békességet. Miután a birtoka mellett húzódó vasútvonalon közlekedő vonatok lármája nagyon idegesítette, megvásárolta a vasutat s vagy ötven kilométernyire elhelyezte a sineket. Most tökéletes csönd honol a Rockefeller-birtokon. Ez a csend négymillió dollárba került. A golf iránt való különös szenvedélyét pedig azzal mutatta ki, hogy a birtoka mellett egy falu összes házait megvásárolta, az épületeket lebontatta, hogy az elfünetett falu helyén, ezen az alkalmas területen, golfpályát létesítsen.

Detroit és Deaborn között nyilegyenes ut vezet, a világ legjobb autótutja. Köröskörül gyárak, munkáslakások, műhelyek, gépházak és repülőterek. Ebben a környezetben lakik Ford, az autókirály és Rockefeller, aki ma is megmaradt egyszerű embernek.

Andrew Mellon harmadik a sorban. A gazdasági tervek, nagy akarások embere. A közönség inkább csak mint az Egyesült-Államok pénzügyminiszterét ismeri, pedig mellékfoglalkozásaként a világ harmadik leggazdagabb embere. Acél-, olaj-, nikkell- és üvegkirály egy személyben.

Pierpont Morgan csak negyedik a dollármilliárdosok között. Nem a leggazdagabb, de kétségtelenül a leghatalmasabb. Tolivonása nyomán kormányok bukhatnak, országok jutnak kölcsönhöz és ha az asztalra csap, megremeg bele a londoni, csikági és newyorki börze. De sohasem csap az asztalra. Halkan, minden hangsúly nélkül beszél, de hangja döntő befolyással bír az acélművekre, a villamossági üzemekre, az amerikai vasutakra, hajózásra és az élelmiszergyárakra.

Az amerikai nagyvagyonok között nem egy már nemzedékek óta öröklődik. Az Astor, Gould, Vanderbilt, Belmont, Morgan és Harriman-vagyonok a harmadik vagy negyedik utód kezében vannak már. Ezek mélységesen lenéznek a talán gazdagabb, de ujkéletű vagyonnal rendelkező autókirályokat. Egy Astor, Gould vagy Vanderbilt mellett Henry Ford csak szerény parvenünek számít. William Durant, ez a legtipikusabb új gazdag. A legvakmerőbb hosszspekuláns. Már kétszer állt a General Motors élén. Két ízben nyert százmilliókat és két ízben vesztette el. Az új dollármilliomosok közül Harry Sinclairt hatóság megvesztegetése címén lecsukták. Edward Doheny hasonló ügy miatt szintén börtönbüntetést kapott.

A dollármilliomosok élete sem fenéig tejfel.

Kolozsvári Mentő Sorsjáték Főnyeremény 1 millió Lei. Legközelebbi húzás szept. 20-án

Sorsjegyek állandóan vásárolhatók tőzsdében, bankban. Egy egész sorsjegy ára 100, félsorsjegy 50 Lei. Vidéki megrendeléseknél 19 Lei portó hozzáadásával megrendelhető a főbizományosnál: **BOKSTEIN TIVADAR** Arad, Str. Vidra No. 1. és a Központi Sorsjegyrodnál Oluj, Str. Memorandului No. 16.

Kettős szerelmi tragédia Craiovában

Rejtélyes revolverlövés — Két holttest a parkban — A visszantartott szerelmes szörnyű bosszúja

Craiováról jelentik: Megdöbbentő szerelmi dráma játszódott le tegnap este Craiován, melynek halálos áldozatai Rovoca Avramescu 22 éves varróleány, aki a Str. Eroilor 54. számú házban lakik és Apostoliu György valceai tisztviselő. Apostoliu két revolverlövessel agyonlőtte szerelmét, majd öngyilkos lett. Az egész városban nagy megdöbbenést keltett kettős szerelmi drámáról alábbi tudósításunk számol be:

Tegnap este körülbelül 10 óra tájban, amikor Florea Ionescu rendőrkomiszár egy őriárral inspekciós körútját végezte a városban, a Bibescu-parkhoz érve egy éles revolverlövést hallott, amelyet mintegy két-három másodperccel később egy másik lövés követett. Két perc múlva egy harmadik revolverlövés is hallatszott, ez azonban már más irányból. A rendőrkomiszár az őriárral együtt azonnal a lövés irányába sietett és a park nagy kioszkjának közelében egy fa mellett egy 20—22 évesnek látszó leány holttestére bukkanak, akinek a melle két revolvergolyótól teljesen szét volt roncsolva. A holttest mellett egy ridikul és egy ép browning-revolvergolyó feküdt. A rendőrkomiszár rögtön megállapította, hogy gyilkosság történt és ezért telefonált a központi rendőrségre, ahonnan még az éjszaka folyamán egy rendőrbizottság szállott ki a helyszínre. Közben nagy tömeg gyűlt egybe a gyilkosság színhelyén és az odasereglett emberek közül többen felismerték a holttestben Rovoca Avramescu varrónőt.

A gyilkos is — öngyilkos lett

A rendőrség még az éj folyamán többoldalas jegyzőkönyvet készített az esetről és a nyomozást azután ma reggel teljes apparátussal folytatta. Első sorban kihallgatták az áldozat édesapját, aki elmondotta, hogy mintegy öt nappal ezelőtt Craiovára jött Apostoliu György volt banktisztviselő, aki felkereste leányát. A banktisztviselő ugyanis már huzamosabb ideje udvarolt leányának, még akkortól kezdve, mikor leánya pár hónappal ezelőtt Valceaban mint varrónő dolgozott, ahol a fiatalember banktisztviselő volt. A leány apjának vallomásából a rendőrség gyanuja már az első pillanatban Apostoliura esett, akinek kézrekerítésére

FEGYVERES HARC

rabló cigányok és a nagyváradai detektivek között

Izgalmas üldözés a határon át.

Nagyváradról jelentik: A nagyváradai rendőrség detektiveit tegnap bizalmasan értesítették, hogy azok a cigányok, akik legutóbb Keresztesen és Artádon kasszarablásokat követtek el, átszöktek román területre és a Püspöki-uton lakó Orosz Jánosné házában főzik a legújabb haditerveket.

Kövári, Chise, Ilie, Teoran, Creisan és Celima detektivek mentek ki a helyszínre és Orosz né házában tényleg ráakadtak egy csoport cigányasszonyra. A karaván férfitagjai mikor észrevették a detektiveket, elakartak menekülni a Szerb János-ut felé. Az elmenekülő cigány rablóbanda sortűzet adott a detektiveknek, akik revolverlövésekkel válaszoltak, mindaddig üldözték a rablóbandát, amíg golyókészletük tartott.

Orosz Jánosné és a karavánhoz tartozó asszonyokat letartóztatták.

a nyomozást vezető rendőrkomiszár kiadta az utasítást. Egész délelőttön keresztül keresték a detektivek Apostoliut, azonban minden fáradozásuk hiábavalónak bizonyult.

Dél felé azután váratlan fordulat állott be a rejtélyes gyilkosság ügyében. Értesítették a központi rendőrséget, hogy a Járókelők a Bibescu-park központi részében, mintegy 50 méterre attól a helytől, ahol a leány holtteste feküdt, ráakadtak Apostoliu tisztviselőre, aki átlőtt koponyával feküdt a földön és még életben volt. A tisztviselő mellett egy browning hevert a földön, amellyel öngyilkosságát elkövette. A még életben levő öngyilkost azonnal beszállították a Filantropia-kórházba, ahol pár óra múlva kiszenedett.

A kettős tragédia oka

A fiatalember ruhájának zsebeiben a leányt egy fényképét, két saját fényképét, egy személyazonossági igazolványt, 22 lej aprópénzt és egy levelet találtak, melyből megállapítható, hogy a leány az utóbbi időben elhidegült a fiatalembertől, mivelhogy az elvesztette állását. Apostoliut ez rejtősen elkeserítette és pár nappal ezelőtt Craiovára jött, hogy beszéljen a leánnyal. Többször is találkoztak, de hogy ezeken a találkozásokon mi történt közöttük, az örök titok marad. Tény azonban az, hogy a volt banktisztviselő elhatározta, hogy megöli szerelmét és azután öngyilkos lesz. Szörnyű tervét azután tegnap este végre is hajtotta. Az ügyben a hatóságok tovább folytatják a nyomozást.

Fizessen elő

a legnagyobb magyar lapra, az

ÚJSÁG-12

leggyorsabb hírszolgálat,
a legjobb munkatársak:

Kóbor Tamás, Márai Sándor, Lynkeusz, Szomorú Emil, Pünkösti Andor, Elek Artur és a magyar irodalom legjobb erői írják a lap minden sorát

Előfizetési ára:

Egy hóra . . . 200 lej
1/4 évre . . . 500 lej

Előfizetni lehet:

Sándor Iván hirlapiroda,
Löbl hirlapiroda
aradi cégeknél.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

„Merénylet az ország gazdasági élete ellen“

Lehetetlenné tették a kukoricaexportot Olaszországba — Esik a kukorica ára

Az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számában foglalkozott azzal, hogy a román kormány az olasz-román kereskedelmi tárgyalások folyamán lemondott arról, hogy a romániai kukoricát Olaszország továbbra is kedvezményes elbánásban részesítse. Rávilágítottunk ekkor arra, hogy a román kukorica-exportot veszély fenyegeti, mivel az olasz kormány minden valószínűség szerint fel fogja emelni a kukorica bevételi vámját.

Most aztán az olasz hivatalos lapban dekrétum jelent meg, amelynek értelmében a kukorica bevételi vámját mázsánként 30 lírára, míg a kukoricaliszt vámját 39.80 lírára emelik fel. Eddig a vám 4.20 líra volt, vagyis 3690 lej vagononként. Ezt az összeget most 26.400 lejre emelték, vagyis a kukorica árának kétszeresére. Az olasz kormányt erre a

lépésre két ok készítette. Az egyik az, hogy a kukoricának a belföldön való áremelkedését kívánta elérni és ezzel támogatni akarta az olasz földművelőt, másrészt pedig a vámokból az állami bevételeket kívánta szaporítani.

Az olasz kormányának ez a lépése a maga szempontjából érthető, azonban érthetetlen a román kormány magatartása, amely elfogadta ezt a feltételt, anélkül, hogy arra kényszerítve lett volna. Az érvényben lévő kereskedelmi szerződés ugyanis 1933. augusztusáig biztosította Romániának a kedvezményes bevételi vámot. A fővárosi lapok az ügyvel kapcsolatban élesen támadják a kormányt és így többek között a Lupta „az ország gazdasági élete elleni merényletnek” nevezi ezt a lépést. Az új megállapodás következtében egyébként a belföldön máris esik a kukorica ára és az export erősen csökkent.

Hasznosítják Aradváros földjeit

A kisebb területeket bérbeadja a város, a nagyobbakat saját rezsijében kezeli Aradváros megkezdte a kladovai erdő kitermelését

Aradváros vezetősége néhány nappal ezelőtt egy speciális bizottságnak adta ki annak a kérdésnek tanulmányozását, hogy miképpen lehetne hasznosítani a város tulajdonát képező földeket. A bizottság tagjai, Economu Virgii dr., a csálai erdőtelep igazgatója, Iltői Adler Tibor mérnök és Esan agrár-referens jelentései elkészültek és a mai nap folyamán kerültek az interimár bizottság elé. Kétféle megoldási lehetőséget is felvet a bizottság memorandumja, melyek mind azt célozzák, hogy a város agrár-földjei a lehetőség szerint, minél nagyobb jövedelmet hozzanak Arad városa számára.

Aradváros földjei jórészt lucerna-, zab- és kukorica-termesztésre alkalmas területek. Ezeknek akár bérbeadása, akár saját kezelésben való kitermelése célravezető: de az interimár bizottság döntése szerint, úgy mindenképpen gazdaságosabb lesz, ha a nagyobb területeket a város saját rezsijében kezeli tovább, míg a kisebb és egymással össze nem függő földeket árendába adja ki. Ezek a kisebb földterületek azonban minden esetben hat holdnál kisebb terjedelműek lehetnek csupán.

Ma délelőtt foglalkozott a város interimár bizottsága a város tulajdonát képező kladovai erdő kitermelésének lehetőségeivel. Berzovan János szakreferens adta elő az ügyet a vezetőség ülésén. A kladovai erdőt ugyanis hetven éve nem használták semmiféle szempontból, pedig a kitermelésre a törvény rendelkezéseinek értelmében teljesen alkalmas. Az a kérdés vetődött fel a mai ülésen, hogy a kitermelés parcellákban, vagy egyszerre történjék-e. Mint ismert, az egyszerre eszközözendő vágatáshoz az erdőgazgatóságnak speciális engedélyre van szüksége. Viszont a kladovai erdőben, — mint Radu dr. előadta — szárazval hevernek oly farönkök, amelyek teljesen szárazak már és csupán az arra járók utját

Földet kaptak a pernyáviaiak

Arad interimár bizottságnak döntése

A pernyáviai lakosok azzal a kéréssel fordultak a közelmúltban Aradváros vezetőségéhez, hogy megfelelő helyen biztosítsanak számukra a város egy olyan földterületet, amelyen közel kétszáz darab rugó juh-állományukat rendszeresen legeltethetnék. A kérdést mai ülésén tárgyalta a város interimár bizottsága, Radu Cornel dr. elnökle mellett és meghozta az ügyben a döntő határozatot.

Aradváros az alsótemető közelében elterülő hat holdnyi területet, amelyet a városi téglagyár, mint bérlő nélkülözhet, a pernyáviaiak juhlegelője számára biztosítja, mivel ez a terület a Maros vizével való érintkezése révén, erre a célra legalkalmasabb.

akadályozzák. Ezeknek a kitermelése nem ükzik semmiféle törvénybe és szabályrendeletbe; a faanyag viszont éppen jó lesz arra, hogy belőle az aradi munkanélkülieket segítsék.

A város vezetősége a szakmai viták elhangzása után úgy döntött, hogy a farönkök kitermeléséhez hozzá fog, mivel ezen az uton 2500—3000 lejes vagonkénti árban jut olyan faanyaghoz, amely tüzelésre kiválóan alkalmas: viszont, ha vásárolnák, vagononként legalább 5000 lejbe kerülhet. Adler Tibor interimár bizottsági tag felszólalására a város vezetősége elhatározta, hogy csakis parcellák szerint fog hozzá a szisztematikus kitermeléshez egy későbbi időpontban.

MEGALAKULT

a romániai gyümölcs- és borexport-egyesület

A gyümölcsosztályt Halmos István vezeti — Leszállították a gyümölcs és szőlő szállítási tarifáját

A Nemzeti Exporthivatal, a külföldről érkező különféle panaszok miatt, amelyek a Romániából kiszállított gyümölcs minőségére vonatkoztak, elhatározta a romániai gyümölcs, dió és borexportőrök egyesületének megalakítását.

Az egyesület alapszabályait jóváhagyás végett már bemutatták az illetékes hatóságoknak és tagjai csak azok lehetnek, akik igazolni tudják, hogy hivatásos gyümölcs-, vagy dió-exportőrök. A tagoknak igazolni kell:

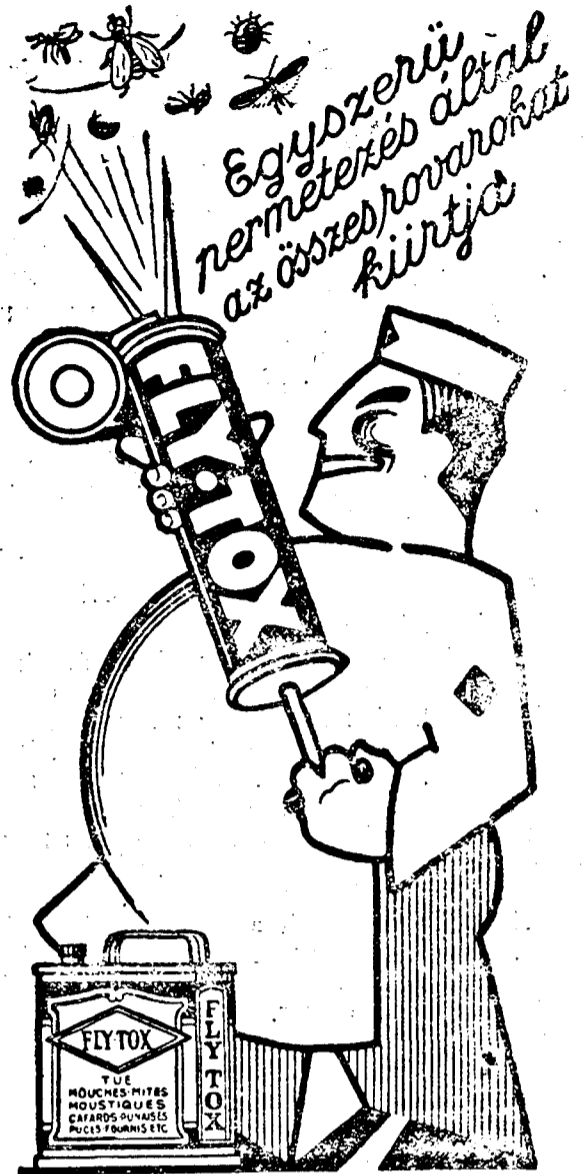
a) bejegyzett cégük van az országban, amely fennáll a kérvény benyújtásának idején is.
b) nem voltak és nincsenek csődben,
c) bünyűgy miatt nem voltak elbírálva,
d) a kereskedelmi egyesületeknek igazolni kell, hogy a kérvény benyújtása idején nem kértek kényszerregegyezséget, vagy nincsenek felszámolás alatt és csődben,

e) a szövetkezeteknek igazolni kell, hogy törvényesen alakultak, azonkívül a Szövetkezetek Központjától kedvező ajánlást is fel kell mutatniok,

f) szőlő- és gyümölcsstermelőknek igazolni kell, hogy ténylegesen vannak szőlőbirtokaik és gyümölcsösük.

A tagsági díj háromezer lej, míg ügyvédi költségek és egyéb formai kiadások címén 2000 lejre kell fizetni a tagoknak. Azonkívül minden tagnak 20.000 lej garanciát kell letenni, vagy készpénzben, vagy pedig bankgarancia alakjában.

A borexportőrök számára a külföld nagyobb városokban borpincét nyitnak, ahol boraikat kis mértékben is forgalomba hozhatják. A gyümölcsosztályt Halmos István vezeti, aki Halmos Dezső aradi kereskedő fia,

FLY-TOX

Kapható: Gyógyszertárakban, droguériákban, illatszertárakban, stb.

Főlerakat:

Str. Plantelor 26, Tel. 342/93, București.

s aki 1922. óta Berlinben tanult és specializálta magát ezen a téren.

A vasuti vezérigazgatóság különben szeptember 15-től a gyümölcs és szőlő vagononkénti szállítási illetékét 1500 lejről 500 lejre redukálja, úgy a bel-, mint a külföldre irányuló forgalomban.

— Nem szüntetik meg a globális adót. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszternek arról az érdekes tervzetéről, hogy a globális adót megszüntesse és hogy ezzel szemben az elementáris adók kulcsát emelje, annak idején részletesen beszámolt az Aradi Közlöny. A miniszter azonban, miután alaposabban áttanulmányozta a kérdést, arra a konklúzióra jutott, hogy a globális adó jelenlegi formájában oly nagy jövedelmet hajt az államnak, hogy kétséges, vajon ugyanez a jövedelem be fog-e folyni, ha a globális adót megszüntetik és ehelyett az elementáris adók kulcsát emelik. Most végül a minisztérium olyan határozatot hozott, hogy ne szüntessék meg a globális adót, hanem ezzel szemben vegyék alapos revízió alá a globális adó alkalmazásának módját.

— Steiner József aradi építész építi fel a buzsáki elemi iskolát. Ma hozott határozatot Aradváros interimár-bizottsága a buzsáki elemi iskola-épület megépítésére hirdetett nyilvános pályázat ügyében. Az interimár-bizottság a jelentés meghallgatása után a legolcsóbb ajánlattevő Steiner József aradi építész ajánlatát szavazta meg. A Steiner-cég 1.622.900 lejért építi fel Buzsákon az elemi iskola épületét a hozzátartozó melléképületekkel együtt.

— A Dresdner Bank elnöke benyújtották lemondásukat. Berlinből jelentik: Az Abendblatt arról számol be, hogy a Dresdner Bank elnöke ma benyújtották lemondásukat. A bizottmányi tagok kicserélése a pénzügyminiszter hozzájárulásával történik.

Apróhirdetések

LEVELEZÉS.

Cirkot és cirokmagot minden mennyiségben **vásárolok**

ELEK GYÖRGY seprőgyár
Budapest, VI., Kartács-ucca 22.

Táviratcim: ELEKBESBN.
Telefonszám: Budapest 921-12.

A következő jellegű levelek érkeztek kiadóhivatalunkba, kérjük azokat átvenni: „Allomás” 1, „Azonnal” 1, „Állandó” 2, „Barna 30 éves” 3, „Barna férfi” 1, „Biztosító” 1, „Biztos 98” 5, „Biztos jövő” 4, „Csak bátorság” 1, „Csendes otthon” 2, „Első lépés” 1, „Gyapotipar” 1, „H. J.” 1, „Határszéli kereskedő” 1, „Helyi ügyek” 2, „Huszonhárom éves urileány” 1, „Jó kamat” 3, „Jövő” 1, „Könnyű foglalkozás” 1, „Kolozsvári” 1, „Komoly tizedes” 3, „Könnyű kereslet” 1, „Nem homályos vadász” 1, „Orgonavirágzás” 1, „Pajtás” 1, „Siker” 1, „Szerény” 2, „Szorgalmas” 3, „Tyukfarm” 1, „Unatkozom” 1, „Wechelstrom” 1, „Zakumt” 5, „2500” 2, „27” 2, „500” 1.

ISMERETSÉGÉT keresem egy komoly fiatalembernek házasság céljából. Választ „Egyszerű” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek.

ALKALMAZÁS.

EGY románul és magyarul tudó rikkanos fiú az állomás újságkioszkba felvétetik. 3082

VINCÉLER pincészetben jártas, nős, kereszteltek. Fizetési igényeit közölje Gyuritzta jegyző Ghertenis címre. Biztosítékkal bírók előnyben. 3028

JOBIZONYÍTVÁNNYAL rendel minden leány felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 3085

MEGBIZHATÓ jobb mindenestől 2 tegu családhoz azonnalra vagy tizenötödikére kerestetik. Jelenkezni délután 6 után. Bóhmán, v. Kossuth-u. 8. 3031

Helyi képviselők

Állandó és szép kereset mellett **ELHELYEZKEDHETNEK.** Ajánlatok „Előleges jutalék” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek. 3030

NÉMET ocsesemő és gyermekgondoskodás éves bizonyítványokkal felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 3034

ELLÁTÁS.

DIÁKLEÁNYOK uriháznál olcsón elsőrendű ellátásra felvétetnek. Ugyanott burtozott szoba fürdőszobával október 1-re kiadó. Megtekinthető d. u. 1-4-ig. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 400

LAKÁS.

NÉGYSZOBÁS modern lakás központi fűtéssel Banca Romanească palotában kiadó. 2977

MAGANHÁZ kétszoba, konyha és kert, külön egy szoba, konyha, október 1-re kiadó. Bővebbet: v. Borona-u. 55. 900

ERKÉLYES, modern négyszobás és háromszobás lakások kiadók. Bul. Carol No. 70. 2991

ELŐKÉLŐ ur keres időnkénti megszállásra két megfelelően burtozott szobát fürdőszobával, esetleg garageval és soffőrhellyel. Ajánlatok „Azonnal” jellegre Rudolf Mossehoz küldendők. 208

MOST renovált kétszobás, konyhás lakás, valamint egy pincelakás kiadó. Bul. Reg. Ferdinand 31. 3037

RGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrassy-lőr 19., a ház-mesternél. 200

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KERESEK bébe 3-5 szobás magánházat november elsejére. Címeket kérem az Aradi Közlöny kiadójába leadni. 3003

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

MODERN hatszobás uri lakás és világos nagy souterrain kiadó. volt Perényi-ucca 5. Telefon 363. 3027

KÉTSZOBÁ, konyhás 1-sz emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

Ruhák, kabátok festése és vegytisztítása **Hospodar**-nál

SZÉP nagy kétszobás uccai szoba volt Batthyányi-uccában, tanárnőnek vagy tanárházaspárnak kiadó, esetleg fürdőszobával és konyha használattal. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 3036

VÉTEL ÉS ELADÁS.

BERZSER FOTÉLOK, sekreteres comód, férfi bunda és öltönyök, pésmahás bunda, iróasztalok, szőnyegek, storeok, festmények, tükrök, vas és faágyak, rollós iratszékény, kredens, komplett szobabereendezések, Biedermayer szalon, hintaszék, szongorák, hegedűk, dísz tárgyak, imassámoly, mosdókészlet stb. eladók.

SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia No. 1. (Neuman-palota)

ÚJ ÜZLETBÉRENDÉZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Marcia 19., ház-mesternél.

KITÜNO, jókarban levő 2 Hltros vashordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 200

KERESEK perszabundákat, ezörme dara bokát felszőrmözéshez, perzsa és gyári ebédő- és futószőnyegeket, vitrineket, komódokat, szelönöket tonet székeket szobabereendezéseket, antik dísz tárgyakat. SALGONÉ bizományi üzlete, Strada Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.

INGYEN nem,

de igen olcsón míg a készlet tart

hálóok és ebédők kaphatók, v. Csernovics P.-u 22.

ÜZLETEK

A menyházai nyaralók és kirándulók figyelmébe!

Aki jól, olcsón akar étkezni, keresse fel a **KAUFMANN-vendéglőt.** Kitünő házikoszt.

FŐTÉREN, a legizgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnali kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

Hirdessen a 46 éve fennálló „Aradi Közlöny”-ben!

KÜLÖNFÉLEK.

A VOLT SZENT LÁSZLÓ-UC CABAN megszületett kanári-madaram becsületes megtalálója illé jutalomban részesül. Jakab Géza, Str. Cloșca 2., I. 3033

OLCSÓN ELADÓ komplett háló, fél háló, ágynemű, tollnemű, lámpa és egyéb háztartási cikkek, ugyanott kiadó különbejártu burtozott szoba, fürdőszobával. Megtekinthető d. u. 1-4-ig. Ugyanott szőnyegjavító leány kerestetik azonnalra. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 600

ALKALMI VÉTELEK: 6 drb. bőrszék, plusz fotélok, szalon garnitúrák, uri szobák, ebédők, hálóok, matracok, hintaszékek, iróasztalok, szőnyegek, vitrinek, garderober szekrények, asztalok, rádiók, pafelon, előszoba falak, kályhák, varrógépek, szőnyegek, függönyök, perzsa öszekötők, porcellánok, ezüstök, toille-tükrök, festmények, dísz tárgyak, bördöndök, stb., stb. eladók. Készpénzért veszünk: perzsa szőnyegeket, ezüstöt, antik és modern butorokat, Singer varrógépet, gyermekkosmit, serviceket, konyhabereendezést, stb., stb. A velünk összeköttetésben álló tovesvári zálogház évi 22 százalékos kamat mellett folyósít zálogkölcsönöket ékszerekre, arany, ezüst tárgyakra, textilárúkra, varrógépekre, írógépekre, gramofonokra stb., stb. — COMISO Arad, Bul. Reg. Ferdinand 31. (v. József főherceg-ut.)

Nagy üzlethelyiség főtéren, a Minorita-templommal szemben **november 1-re kiadó.** Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 250

Tiltakozó gyűléseket tart országsszerű a kisipar

Blokkba tömörültek a kézműiparosok Kolozsvárról jelentik: A halódó kisipar a maga védelmére minden lehetőt elkövet. A helyzet ugyanis az, hogy a kisipar existenciális érdekeivel és katasztrófa felé közeledő válságával senki sem foglalkozik. Bucurestiben a napokban alakult meg a kis- és kézműiparosok blokkja, mely a maga létezésének megvédésére önjelével akar harcolni. A kolozsvári ipartestület és a kisiparos-szövetség helybeli fiókja, ebbe az önvédelmi akcióba a maga részéről szintén bekapcsolódik. Ebből a célból és a kisipar érdekeinek elhanyagolása miatti tiltakozás jeléül, szeptember 13-án, az ország összes városaiban nagy iparos-gyűlések lesznek. A kisiparos-szövetség kolozsvári fiókja, a többi iparos-alkulatok bevonásával, szeptember 13-án, vasárnap délután 10 órakor tartja meg ezt a tiltakozó gyűlést.

A tárgysorozaton a következő kérdések szerepelnek: Az adó, fix-adóösszeg és forgalmi adó törlése, a betegsegélyző törvény, az ipartörvények egységesítése, a kézműiparoskamarák, a kis- és kézműiparosok hi-elintézte, közmunkák nyitása és helyi panaszok.

A kolozsvári mentők II. készpénz sorsjátékán a következő, eddig még nem közölt számok 500 lejt nyertek: 16360 30651 79198 99588 105092 110749 136222 10505 20509 30676 89006 100618 106520 116689 137244 13066 22724 36459 24527.

100679 110047 121076 145506 13081 24038 97009 102325 110178 134676 146663 15049 30056 64269 97029 102497 110180 135075 147418 41860.

FILM KÖZLÖNY ESTHER

(Zwei Welten.) Háborus film bemutató a Central-mozgóban.

A galíciai front mögötti kis városka barangjai diadalmasan konganak. Bevonultak az osztrák csapatok. A tiszték vidám poharazás, mulatozás közepette ünneplik az előnyomulást, eközben a zsidó negyedben zendülés tör ki, mire az ezredes saját fiát vezényli ki a lázadás letörésére... A naponta változó hadiszerecnse forgataga száguld minduntalan keresztül a szerény, türelmes galíciai városban. Az osztrákok kivonulnak, az orosz csapatok nyomulnak előre, majd ismét az osztrákok térnek vissza. A váltakozó megszállástól csak a szegény zsidóság szenved, akik mindig csak tűrnek, várnak és hallgatnak. A front mögötti kis város zaklatott, agyonhasznolt élete, az osztrák tiszték könnyelmű életmódja, az oroszok durvaságára realis elevevserűséggel van beállítva a kitünően megrendezett filmdráma keretébe. A szűsre lézaz, ideges cselekményszövése egy kedves szerelmi történet köré fonódik, melynek hősei — két világ gyermekei: az elegáns, gáláns kalandja miatt bajba keveredett osztrák főhadnagy és az egyszerű zsidó órásmester szépséges leánya, aki rejtgeti apja házában szerelmét az oroszok elől, míg az osztrákok ismét előnyomulnak. Ekkor a főhad-

nagy azzal hálálja meg a kis zsidóleány szerelmét hogy elegáns gesztussal lemond róla és megmenti az áruló órásmester életét.

Különösen a jellemrajzok, a karakter szerepek megíatásza az, ami elsőrangú filmdráává avatja ezt a Gaumont-filmet. A szereplők közül különösen kiemelésre méltó Hermann Valentin, a németek egyik legnagyobb karakter színésze, aki az órásmester nehéz és abszolút művészi kvalitásokat követelő szerepében igazán nem mindennapit produkál. Esthert Mirjam Ellis alakítja, akit csak Elisabeth Bergnerhez hasonlíthatunk, míg Kaminsky főhadnagy alakját a „Tábornok” egyik főszerepében sikert aratott Voss Péter viszi filmre nagy drámai lendülettel. A rendezés kiváló munkáját a világhírű francia filmrendező: E. A. Dupont végezte a tőle már világsikert aratott filmeknél megszokott rendkívüli áttekintéssel és megdöbbentő vizuális érzékkel. Ez a százszázalékos németül és oroszul beszélő film nagy sikert aratott Európa metropoliszaiban és Aradon is előreláthatólag táblás házakat fog vonzani.

Tátrai Kornélia a neves hangversenyekes nő és külföldön kiváló eredménnyel diplomált énektanár és zongora pedagógus a tanítást csoportokban és egyenként megkezdi. Egyéni módszer abszolút bel-cantó kiváló légzési technika. Mérsékelt honorárium. **Jelenkezések: Calea Banatului 1. (volt Asztalos Sándor-ucca 1. szám)**

OLCSÓ ISKOLAHÉT

Az iskolai év kezdetén a tanulók szükségleteiket legjobban az alanti cégeknél szerezhetik be:

Öltöny,
Trench-coat,
télikabát, bőrkabát,
isk. öltönyök,
előírás szerint.

Minden darab saját készítmény.
Nem gyári munka.

MUZSAY-nál,
színházzal szemben

Rádióamatőrök alkatrésze-
ket és lámpákat legolcsób-
ban

GELLER-RADIO-
nál Str. Bratianu 7. szerezhetik be.

Esőernyőt

legolcsóbban
a készítőnél vehet

Transilvania-Ernyőáruház,

Fischer Ellz-palota. — Javításokat és bohuzásokat vállalunk.

Őszi időnyre erős és tartós **gyermekcipők**

Czernóczky cipőüzletében
szerezhethők be.

Saját munka: Férfi cipő erős boxbőrből 380 lejtől. Női cipő erős
boxbőrből 300 lejtől. Trotteur női cipő minden színben 395 lejtől.

Iskolakönyvek,
Iskolakották,
Író- és rajzszerk
leszállított áron

Oláh Sándor és Tsa
könyvkereskedésében Minorita-palota,
Tanítóknak árengedmény.

Gyermekharisnyák,
Kötött áruk,
Gyapjufonalak

legolcsóbb bevásárlási
forrása

Weisz és Benjámín
Arad, Bul. Reg. Maria 8.

„METEOR” könyv-, papir- és kegyeszer üzlet

A katolikus sárdában szükséges tankönyvek, füzetek, rajzeszközök és írószerek a legolcsóbb áron. Templomi kegyeszer nagy választékban Str. Bratianu (Weitzer-u.)

Szenzációs olcsó árak! Női szvetterek 75 lejtől! Gyermek szvetterek 65 lejtől!
Női kabatok 275 lejtől! Reformmadrág 1. 28 lejtől! Pa-
tent harisnya 12 lejtől! Cárna patent harisnya 1. 28 lejtől! Seiyem- vagy cárnaharinya 35 lejtől! Női
soklé harisnya v. férfi bokni 12 lejtől! Férfi bokni mintás 1. 19 lejtől! Férfi magas harisnya 35 lejtől!
Téli macé alsó ing 1. 55 lejtől! Női ólós borkesztyű 35 lejtől! Szarvasbőr kesztyű 105 lejtől! Nappa bér-
kesztyű 125 lejtől! — **Új üzlethelyiségemben új árak!**

Bogyó A. Strada Eminescu elején, Fischer üvegüzlet mellett.

Diákfelszerelések:

Kapható:

Drogueria „CITY” Parfumeria
F. ZEINER Arad, Bul. Reg. Maria 26

Hajkefe
Fogkefe
Körömkéfe
Fésű
Fogoróm
Szappan

mind ez csak

Lei 165.—

A legjobb, pontos és prima szerkesztő órákat legelőnyösebben
szerezheti be **Csáky órás, ékszerésznél Arad,**
a lutheránus templommal szemben. Elsorangu óra s ékszerjavítások garanciával

ALAPITVA 1876.

TELEFON 126.

BLOCH H.

papirkereskedés könyvnyomda.

Legolcsóbb bevásárlási forrás mindennemű írószerek és iskolai felsze-
relésekből.

Töltőtollak és zsebeceruzák nagy választékban.

Fényképezőgépek és fotocikkek nagyraktára

ALAPITVA 1876.

TELEFON 126.

Kelmefestő

legszebben fest és tisztít
ősi női és férfi ruhát, férfi-
gallérok fényezését vállalja:

KREBS,

v. Deák F.-u. 1.
v. Boros Béni-
tér 51. szám.

Rádió műsor.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 10.

Bucaresti. 13.00. Gramofon. 18.00. Motzoi-zenekar.
20.20. Gramofon. 21.00. A rádiózenekar szimfonikus
hangversenye. 21.45. Rosca I. dalestje. 22.15. A rádióze-
nekar Brahms II. szimfóniáját játsza. — Budapest. 9.15.
A 2. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye.
12.00. Déli harangszó. 12.05. A rádió házikvarettjének
hangversenye. 4.00. „Ahol a tengeri só születik”. Szek-
eres László dr. előadása. 5.30. Hangverseny. 6.40.
Szabó Mária elbeszélése. 7.15. Angol nyelvtanítás.
7.45. Rácz Béla és cigányzenekarának hangversenye.
8.45. Kiss Ferenc előadástje. 9.45. Balettrészletek.
11.00. Gramofonhangverseny. — Bécs. 11.30. Cerdá-
zenekar. 13.15. Gramofon. 19.40. Wacek-zenekar. 22.00.
A Pauscher-zenekar tanczenéje. — Belgrád. 11.35. Gra-
mofon. 12.45. Déli zene. 16.00. Gramofon. 17.00. Fuvó-
lyverseny. 17.30. Népdalok. 18.00. Kávészázi zene. 22.50.
Rádiózenekar. — Berlin. 16.30. Zongoraverseny angol
szerzők műveiből. 18.40. Balog Jancsi és cigányzeneka-
rának hangversenye. 21.00. Kabaré. — Heilsberg. 16.15.
Szerzők zene. 18.30. Alberto Castagnoni olasz da-

lokot ad elő. 19.55. Oberini táncst. 21.00. Kabaré. —
Milánó. 17.00. Gramofon. 19.15. Könyv zene. 20.45.
Wagner: Lohengrin című operájának közvetítése. —
Prága. 17.10. Gramofon. 19.05. Milinovsky fuvószenekar
játéka. 20.10. Szimfónikus zene Karlsbadból.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 11.

Bucaresti. 13. Gramofon. 13.50. Gramofon. 18. Jozz-
20. Rádiógyetem. Gramofon. 21. Karének. 21.40. Ka-
tonazene. — Budapest. 9.15. Hangverseny. 12. Déli ha-
rangszó. 12.05. Gramofonhangverseny. 4. Mesék. 5.
Algirtól Gibraltarig. 5.30. ardi Farkas Sanyi és cigány-
zenekarának hangversenye. 6.30. Gyorsirótanfolyam
(Szlabey Géza.) 7. A Weidinger szalonzenekar hangver-
senye. 8. Emlékezés Baross Gáborra, a vasminiszterre.
Tóth Lajos előadása. 8.30. Hangverseny. Majd: Kiss
Lajos és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs.
11.30. Gramofon. 16. Buchbinder zenekar. 20. A bécsi
szimfonikus zenekar szórakoztató zenéje. 21.45. A
Gaudriot-jazz tanczenéje. — Belgrád. 11.35. Gramofon:
12.45. Déli zene. 16. Gramofon. 20. Dimitrievics hegedű-
és Singer zongoraművész hangversenye. 21.30. Erti Ru-
dóli délszáz szerzők dalait énekli. — Brüsszel. Francia

adó. 20.30. Révész László hegedűművész játéka. —
— Heilsberg. 16.30. Házi zenekari hangverseny. 19.25.
Cami groteszk hangjátéka. 20.35. Zenekari hangver-
seny. — Kassa. 17. Rádiózenekar. 18.20. Gramofon.
19.05. Hangverseny. 19.30. Falusi zene. — Leipzig. 16.30
Magyar zene a lipcsei szimionikusok előadásában. —
Milano. 17. Gramofon. 19.20. Könyv zene. 19.45. Gra-
mofon. 21. Vegyes zene. — Pozsony. 18. Magyar elő-
adás.

**Az ERDÉLYI ÉLET minden
száma szenzációs tartalom-
mal jelenik meg.**

HIRDESSEN az Aradi Közlönyben!

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.